

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 65. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Csütörtök, 1936. március 19.

Nyugalmat az iskolákban

Arad-ról országos jellegű mozgalomná terebélyesedett a szülők tiltakozása az új tanügyi, illetve közoktatási rendszer ellen. Nem tudni még, mivel fogja fogadni Anghelescu miniszter az arad-i szülők küldöttségét, de valószínűleg nem is az a fontos, hogy valóban sztrájkba lépnek-e a szülők, vagy pedig a hatvanperces tanórák és a délutánokat is betöltő oktatási idő rendszere elleni tiltakozásuk mindössze egy öntudatos gesztus emléke marad. A lényeg az, hogy nem akadhat az egész országban egy tanügyi ember, nincs egyetlen egy olyan, gyermeke sorsáért természetellenesen aggódó szülő, aki helyeselni tudná ezt a tanügyi reformot. Egy oly „reformot”, amely megöli a gyermekek gondtalanságát és frissességét, kiküszöböli a fiatalság életéből a szórakozás gondosan megválogatott óráit és egyben lehetetlenné teszi számukra a következő napi előadásokra való tanulást is. Magolásképeket csinálnak a fiatal gyermekekből, minden pedagógia és észszerűség ellenére, felejtve a pedagógia mindenkor gyakorlati célkitűzését: „non scholae, sed vitae discimus” — „Nem az iskola, az élet számára tanulunk”.

Aggodalommal figyeljük évről-évre az iskolai oktatási programok kibővülését, amelynek anyaga már-már meghaladja az emberi agy befogadóképességének normális határait. A túltömött tanterv azonban nem nyújt enciklopédisztikus készültséget, mint ahogyan azt propagálói hiszik: ellenkezőleg, olyan zürzavaros adathalmazt gyömöszöl össze, amely csak kisebbíti tömegénél fogva a fejlődő gyermeklélek átfogóképességét, gyengíti felfogóképességét, felvilágosítás helyett agyműködés nélküli gépiességgel butít és csak arra jó, hogy félművelt és hiányos tudású tanulók seregeit eressze a szélnek az egyes osztályok padjaiból.

Am vannak más bajok is. Pár évvel ezelőtt eltörölték a gimnáziumok nyolcadik osztályát és az előirt tantárgyak légióit hét osztály keretébe préselték össze. Természetes, hogy egy év sem kellett hozzá, hogy illetékes körök rájöjjenek ennek a rendelkezésnek helytelenségére. Erre visszaállították a nyolcadik osztályt. A végzetes rendszer most újra kísért: hétosztályosokká fogják kényszeríteni a viszonyok a nyolcosztályos középiskolák túlnyomó részét, merthízen a közoktatásügyi miniszterium nem vállalja a VIII. osztály fenntartásának költségeit. Ami tehát nem volt jó pár évvel ezelőtt, most jó lehet-e, ha ráadásul még gazdasági kérdésekkel is komplikálódik...?

A gyermekeink lelke nem lehet kísérletezések tárgya. A tanítási rendszer eredményességének egyik legfontosabb biztosítéka nem lehet más, mint a tanítási rendszer állandósága. Miért nem rendez a miniszterium országos ankétokat, hogy meghallhassa a közvéleményt...? Miért nem hívja össze a szakemberek vagy az érdekelt szülők kongresszusát előbb, míg kijad egy-egy újabb rendeletet...? Hagyjának fel végre már egyszer azzal a „kulturpolitiká”-val, amely állandóan izgalomba hozza a tanárokat, a szülőket és a tanulókat: teremtsenek nyugalmi állapotot úgy az oktatásügyi program, mint az iskolák tantermeiben. Ami-

Megérkezett Londonba a német delegáció

Eden, Grandi, Beck és Titulescu felszólalásai a népszövetségi tanács szerdai ülésén — Minden áron békés politikát kíván az angol külügyi bizottság — Megbuktak az eddigi egyezmény-tervezetek

Eden: A helyzet bizonyos lehetőségeket rejt magában

LONDONBÓL jelentik: A nemzetközi politikai helyzet feszültsége örvendetes módon némileg enyhült a német kormányak ama elhatározása következtében, hogy résztvesz a Népszövetség tanácsülésén. A német birodalmi kormány válasza tegnap érkezett meg Londonba a népszövetségi tanács meghívására vonatkozólag. A német kormány válaszában kifejti, hogy a meghívó szövege nem felelt meg teljesen az általában bevett szövegeknek, tekintettel arra, hogy a szöveg kifejezetten utal arra, hogy a német válaszban újabb feltételek ne foglaltassanak. Az ilyen megszorítások merőben újszerűek, azonban a német birodalmi kormány mindössze a meghívó érdemi részével foglalkozott és miután megállapította, hogy abban a tanács, ha homályosan is, de célzást tesz az március 15-iki német válasz második pontjának tárgyalási eshetőségére, úgy találta, hogy a német bizottság résztvehet a tanács ülésén. Ennek a határozatnak megfelelően, Neurath báró birodalmi külügyminiszter és Ribbentropp rendkívüli követ csütörtökön Londonba érkeznek.

Flandin csütörtökön délután Párisba repül, hogy kormányával tanácskozzék. A Reuter-iroda értesítése szerint több, mint bizonyos, hogy Flandin mindaddig nem járul hozzá semmiféle lépéshez, míg nem tanácskozott kormányával és nem állapítja meg a locarnói szerződés megsértését, továbbá, amíg helyre nem állítják a nemzetközi jog uralmát.

Flandin csütörtökön délután Párisba repül, hogy kormányával tanácskozzék. A Reuter-iroda értesítése szerint több, mint bizonyos, hogy Flandin mindaddig nem járul hozzá semmiféle lépéshez, míg nem tanácskozott kormányával és nem állapítja meg a locarnói szerződés megsértését, továbbá, amíg helyre nem állítják a nemzetközi jog uralmát.

Flandin nem vitázik

A locarnói hatalmak éjjeli ülése közép-európai idő szerint fél 2 órakor ért véget. Az értekezlet három óra hosszat tartott. A kiadott hivatalos közlemény nagy meglepetéssel szolgált, amennyiben Eden új tervet terjesztett a locarnói hatalmak elé.

Az új angol terv egy 50 kilométeres új semleges zóna létesítésére vonatkozik, amelyet a francia-német és a belga-német határon úgy Franciaország, mint Németország létesítenének.

Az új katonamentes, semleges zónában nemzetközi rendőrséget állítanak fel és ez gondoskodni a rend fenntartásáról. Az angol javaslatot a francia nagyvezérkar lapja, az Echo de Paris szenzációs beállításban közli és már cikkében is azt írja, hogy a javaslat nem egyeztethető össze Franciaország méltóságával és ezért elfogadhatatlan.

A locarnói hatalmak képviselői délután újabb értekezletet tartottak. A francia delegáció körében hangoztatják, hogy Flandin külügyminiszter eltökélt szándéka, hogy nem bocsátkozik vitába Németországgal. Csütörtökön még akkor is hazautazik Párisba, ha a népszövetségi tanács nem hozza meg addig a döntését. Ugy tudják, hogy már nem is tér vissza Londonba, ha a később hozott döntés nem elégíti ki Franciaországot. A Reuter-ügynök-

ség jelentése szerint a hangulat, amely a locarnói hatalmak múlt éjszakai tanácskozása után az angol köröket említtette, most ismét teljesen lehült. A helyzet még mindig nagyon súlyos. A lapok szerint Van Zeeland a francia-angol álláspont áthidalására azt javasolta, hogy angol és olasz csapatok szállják meg az ugynevezett francia Maginot-vonal és a német határ közötti területet. Ezeknek a népszövetségi rendőri csapatoknak az lenne a feladata, hogy előre jelezze és megállapítsa az ellenséges támadás közeledését. Hír szerint azonban ezt a közvetítő indítványt is elutasította Flandin, mert egyetlen francia sem menne bele abba, hogy Strasbourgban és Metzben ne francia katonaság állomásozzon.

A szerdai tanácsülés eseményei

A Népszövetség tanácsának ülését délután fél négy órára tüzték ki. Népszövetségi körökben azt tervezik, hogy abban az esetben, ha Ribbentropp báró és a német küldöttség tagjai eddig az időpontig nem érkeznek meg, az ülést megérkezésükig nem iss kezdik meg. Az a terv ugyanis, hogy a tanácsülésen elsőnek Ribbentropp báró beszéljen. Berlinből olyan értesítés érkezett, hogy

délután 2 órakor a német küldöttség tagjai a berlini Tempelhoff-repülőtérről elindultak. A küldöttség összesen 8 tagból áll.

dön mindezek az elvek helyesek országos viszonylatban, éppúgy helyesek a kisebbségi oktatásügy szempontjából is. Szüntessék meg végre a kulturzónás iskolapolitikai rendszert is, amely éppúgy meddő kísérlet, mint a hétosztályos középiskolai rendszer. Az elnemzetlenítés nem lehet pedagógiai érdem. Ne kereszenek ürügyeket sem a felekezeti iskolák bezárására, elsovadására s ahol már egy sincs

belőlük, ott nem lehet más teendője a tényleges közoktatásügynek, minthogy szaporítsa és fejlessze a magyar tagozatok számát. Csakis így érkezhettek el egy olyan kulturprogram megteremtéséhez, amelyet nem sztrájkokkal, tiltakozásokkal és küldöttségjárásokkal, hanem tapssal és megaláztatással fogadhatnak mindent az országban a lelkiismeretes pedagógusok és az aggódó szülők.

Az angol külügyi bizottság békehatározatai

Az angol alsóház külügyi bizottsága kedden este zárt ajtók mögött ülést tartott, amelyen több, mint 200 képviselő vett részt. Reggel az ülésen elhangzott vitákról közleményt adtak ki, amely többek között a következőket mondja:

— A külügyi bizottság kimondotta, hogy az erőszak politikája helyett, a mérséklet és a kiegyenlítődség politikáját kell követnie az angol kormánynak. A kialakult felfogásokat a következő három pontban sűrítették össze:

1. Anglia elismeri a locarnói egyezményből reá háruló kötelezettségeket, de a végső következmények levonása helyett, a békés megoldás mellett foglal állást.

2. Teljesen ki kell zárni azt a lehetőséget, hogy ellenségeskedés törjön ki Németország és Franciaország között és újat kell állani annak is, hogy megtorlásokat alkalmazzanak Németország ellen.

3. A folyamatban lévő nemzetközi tárgyalások vezetésében Anglia nem vállal Európában semmiféle olyan katonai kötelezettségeket, amely tulmenne a már eddig vállalt kötelezettségeken.

Nyilatkozatok a népszövetségi tanácsülésen

A népszövetségi tanács délután fél négykor rövid titkos ülést tartott, majd utána nyilvános ülés következett, amelynek első szónoka Eden külügyminiszter volt, aki a következőket mondotta:

— A tanácsnak meg kell győződnie mindenekelőtt, hogy a locarnói szerződések értelmében Németország megsértette-e a versaillesi szerződést? Az angol kormány meggyőződése szerint a versaillesi szerződésnek a katonamentes körzetre vonatkozó határozmányait kétségkívül megsértették és ezért az angol kormány nézete szerint az volna helyes eljárás, ha a tanács ezzel azonos megállapításra jutna és ezt a többi aláíró hatalommal is közölné. A biztonság és a bizalom épülete az utóbbi napokban ennek következtében súlyosan megrendült. Most az a kérdés, hogyan lehetne újjáépíteni? A német kormány nyíltan kész elismerni a többi hatalommal együtt, hogy a bizalom alapja a szerződések szentségébe vetett hit és hogy a szerződések egyoldalú megsértése meghiusítja azt a célt, amelyre a német kormány is törekszik. A nemzetközi bizalom helyreállításához valamennyi nemzet alkotó jellegű hozzájárulására van szükség. A mostani helyzetnek súlyossága ellenére is két olyan eleme van, amely enyhíti a jövő kilátásokat. Ezek a következők:

1. A szerződés-szegés nem fenyeget az ellenségeskedések közvetlen kitörésének veszedelemével és nem vezetett olyan eljáráshoz, amellyel a locarnói szerződés bizonyos körülmények között az egyes hatalmakat feljogosítja.

2. A helyzet minden súlyossága ellenére is bizonyos lehetőségeket rejt magában.

Ezután így folytatta Eden beszédét:

— A legszívélyesebben üdvözljük a belga miniszterelnöknek azt a kijelentését, amely szerint a jövőben is szükség lesz a szerződésekre és újból fel kell építeni a nemzetközi életet. Ha a békét meg akarjuk védelmezni, számot kell vetni mindazokkal a dolgokkal, amelyek a háborúval fenyegetnek bennünket. Aztán meg kell alaposan vizsgálni mindama utakat, amelyek a békéhez vezetnek. Igérem, hogy az újjáépítés nagy munkájában és a nyugateurópai biztonság megszervezésében az angol kormány teljes erejével részt fog venni és kész mindent elkövetni, ami csak módjában áll.

Eden külügyminiszter után Grandi, Olaszország londoni nagykövete mondott nagyobb beszédet, melyben a következő kijelentéseket tette:

— Megértjük a francia és a belga nép jogos aggodalmát. A Rajna-vidék megszállásának ténye nem vitás. A kísérő körülményeket a locarnói szerződés aláíróinak kell majd mérlegelnie. Olaszország azonban mindenkor hi marad vállalt kötelezettségeihez, de nem lehet tőle azt kívánni, hogy olyan rendszabályok végrehajtásában vegyen részt, amelyektől az olasz nép maga is hosszú hónapok óta szenved. Megtorlásokat alkalmaztak Olaszország ellen, amikor Olaszországra az európai biztonság kezességében szükség volt. A békét csak egységes módszerekkel lehet fenntartani, mert különben egész Európa fegyveres táborokra fog szétszakadni...

Grandi ezután még a következőket mondotta:

— Olaszország továbbra is ki akarja venni részét Európa békéjének biztosításában, azonban a jövőben egymás szükségleteinek jobb megértése és népeink életfeltételeinek

Titulescu nyilatkozata a kisantant-államok nevében

— A szőnyegen forgó kérdés a Kisantant létérdekéit érinti, mert Franciaország biztonsága szoros összefüggésben van a kisantant-államok biztonságával. Ha belenyugszunk a szerződések egyoldalú felbontásába, akkor véget vetünk a nemzetközi szerződések korszakának és szentesítjük az erőszakot. Ha a Népszövetség tanácsa a francia és belga panasz megvizsgálásakor törvényesítene a befejezett tényeket, akkor mit gondoljanak azok a kevésbé fontos hatalmak, akik a Népszövetségben a világbéke megoldásának legfőbb intézményét látják. Soha nem riadtam vissza az őszinteségtől — mondotta hévvel Titulescu — és meg kell állapítanom, hogy ha a Népszövetség ebben a harcban vereséget szenved, úgy ez azt jelenti, hogy

fokozott tiszteletbentartása, nemkülönben a villázciós jogok és köteleességek tekintetében feltétlenül szükségeltetik.

Beck külügyminiszter, a lengyel delegátus azzal kezdte beszédét, hogy a rajna-vidéki semleges zónára vonatkozó megállapodás megszegését a tanácsnak feltétlenül tudomásul kell vennie. Majd így folytatta:

— A locarnói egyezményt Lengyelország nem nézte rokonszenvvel, mert nézete szerint amíg egyrészt különleges biztosítékaival elősegítette a rajna-vidéki helyzet megszilárdítását, másrészt kevésbé biztosította a keleteurópai egyensúlyt.

Beck ezredes azzal fejezte be beszédét, hogy nézete szerint a francia-szovjet szerződés nem módosította a Franciaországot illető jogokat és kötelezettségeket.

Barcia spanyol delegátus kijelentette, hogy Németország megsértette a locarnói egyezményt és Spanyolország a francia és belga álláspontot támogatja. Argentina képviselője ugyancsak közölte, hogy a francia és a belga álláspontot teszi magáévá. Ezután Titulescu külügyminiszter szólalt fel, aki a Kisantant nevében a következő nyilatkozatot tette:

a mult lomtárába kell hajtanunk a népszövetségi elveket. A Kisantant álláspontját ebben az egy mondatban szögezheti csak le: „Igenis, szerződés-szegés történt.”

— Ami a német javaslatokat illeti — folytatta Titulescu, — a Kisantant nem ellenzi ezeket a megtárgyalást, amint hogy nem ellenzi bármely ország olyan javaslatát, amelyek a béke kisímitását célozzák. Erre azonban csak kelő időben kerülhet sor, miután a Népszövetség tanácsa a kelő választ már megadta a francia és belga panaszra. Amennyiben a francia és a belga kormány kielégítő választ kapott és a bizalom helyreáll, a Kisantant örömmel üdvözlözi a meginduló tárgyalásokat.

A legújabb tavaszi kabát, Complé, costum- és ruha-modellek

MENCZER confection Arad,
Fischer Eliz-palota.

Utólérhetően olcsó árak.

1132

„MERCUR”-tag.

A német küldöttség programpontjai

Titulescu után Munch dán küldött szólalt fel, aki ugyancsak azt hangoztatta, hogy a locarnói szerződés megszegése kétségtelenül megállapítható. Elismeri, hogy a volt hadviselő felek kibékülése nehézségekkel jár, reméli azonban, hogy a meginduló tárgyalások nagy lépéssel viszik előre a megbékülés ügyét. Monteiro portugál megbízott ugyancsak megállapította a locarnói szerződés megszegését, ugyanakkor szívvel-lélekkel a kibékülés mellett nyilatkozott. Legvégül Bruce elnök bejelentette, hogy

a német nagykövetség levélileg értesítette, hogy a német delegáció elindult Londonba. Annak a reményének adott kifejezést, hogy holnap már a német küldöttség is részt vehet a tanácskozásokon, majd a tanácsülést csütörtök délelőtt 10 órára halasztotta.

Londoni jelentés szerint

a német delegáció repülőgépe ma délután 5 órakor leszállt a croydoni repülőtéren.

Az Evening Standard berlini értesítése szerint a német küldöttség a következő utasítással érkezett Londonba:

1. Együttműködés Angliával a vita építőjellegű megoldásában,

2. A bizottság hajszálmány engedélyt sem tesz a Rajna-vidék felségjogának, nemkülönben a csapatok kivonásának kérdésében.

3. A katonamentes öv létesítése csak teljes egyenlőség alapján képzelhető el a határ mindkét oldalán teljesen egyenlő szélességű zóna alapján.

4. Németország hajlandó belenyugodni abba, hogy a tanács kimondja a locarnói szerződés megszegését ezt azonban csak másodrangú kérdésnek tekintti. Végül

5. Németország nem fogadja el a hágal nemzetközi döntőbíróság döntését, minthogy Hága csak jogi kérdésekkel foglalkozik, nem pedig általános katonai és politikai szempontokkal. A bíróság technikai alapon elítélne Németországot és nem venné figyelembe a francia-szovjet szerződés katonai jelentőségét.

A Népszövetség nyílt ülését megelőző titkos ülésen Bruce elnök bejelentette, hogy Madarlag, a 13-as bizottság elnöke összehívta a 13-as bizottságot, amelynek feladata a közvetítés az olasz-abesszin kérdésben.

Az angol lapok Winston Churchill egy igen érdekes megjegyzését közlik, amelyet az alsóház folyosóján tett. A kijelentés így hangzik: „Németország elfoglalta a Rajna-vidéket és 25 éves békét ajánlott fel. Amikor majd Ausztriát és Csehszlovákiát foglalja el, 50 éves békét kínál, a dancingi korridor eltörlésekor pedig 75 éves béke megkötésére tesz ajánlatot. És amikor az „Über alles” jelszó beteljesedik, Németország örök békét köt! (Rador.)

VENIZELOS †

1859—1936.

Venizelos Eleutherios, a nagy görög államférfi ma délelőtt 10 órakor 77 éves korában elhunyt.

A szigetlakó görögök már az Ókorban lényegesen különböztek a szárazföldiektől. Kréta szigete pedig mindenkor egy külön, kis világ volt, amelyet semmiféle hódító államhatalom nem tudott a maga teljességében birtokába venni. A török uralom is csak a partvidéken szilárdult meg és a nagy sziget belsejét borító vad hegyvidék minden időben a kedvező alkalmakra leső felkelő csapatok hazája volt. Ennek a Kréta szigetének, a törökgyűlölet és szabadságvágy klasszikus hazájának a szülőtte volt Venizelos.

Amikor Venizelos az élet küszöbén állott, hosszú, kegyetlenül véres küzdelmek és százezrek szenvedései árán már megalakult az új görög királyság, amely akkor még alig terjedt túl a peloponezosi félszigeten. Ennek az új államnak a terjeszkedési iránya önmagától adódott. Törökországot a „beteg embert” halálra ítélték a nagyhatalmak, Kréta szigete félig-meddig autonóm volt már akkor és egy hajszálon mullott a görög anyországhoz való csatlakozás. Ez a hajszál azonban kellemtlenül erősnek és tartósnak bizonyult. Nem akart elszakadni. A nagyhatalmak ugyan jóakarattal és erkölcsi támogatásukról biztosították a krétai felkelőket, Törökország azonban szívósnan ragaszkodott ehhez a szigethez, Egei tengeri uralmának egyik utolsó maradványához. Az 1905. évi krétai forradalom vérbefulladás, Venizelos Görögországba menekül, ahol a krétai menekülteket ünnepelesen fogadják. Diplomáciai és államtudományi képességei rohamos gyorsasággal bontakoznak ki. Képviselővé választják, 1911-ben pedig már Görögország miniszterelnöke. A görög külpolitika jelszava: „a krétai testvérekkel való csatlakozás”.

Az 1912—13. évi Balkán háború után Görögország leartatja Venizelos külpolitikájának az első

vetéseit. Kréta végre csatlakozik Görögországhoz, amely jelentős területi nyereséghez jut északi és északkeleti irányban is. Ez azonban csak a kezdet. Most már világosan kialakult a végső cél: Nagygörögország. Ez Venizelos minden álma és az álom nem látszik megvalósíthatatlannak. Ehez tudni kell, hogy a hajdani török uralom alatt, amely zsarnoki volt ugyan, de semmiesetre sem türelmetlen, lassu, de állandó népvándorlás volt a görög szigetekről Kisázsia nyugati partjaira. Száz és százezer görög telepedett le Törökország szívében, ahol a török hatalom a legkevésbé örködött és ahol a kereskedelemhez és iparhoz nem értő ozmánli lakosság között rövidesen meggazdagodhatott.

Kétór a világháború, ütött a döntő óra. Venizelos kimondja a jelszót: Görögországnak az Antant oldalán a helye. Konstantin király azonban semlegességet fogadott és ezt a semlegességet tartani is akarja. Venizelos tombol, ágál, meggyőzni igyekszik a királyt, aki azonban nem enged. A felszított szenvedélyeknek nem lehet ellenállni, Konstantin királynak menekülnie kell, a visszatérő Sándor király oldalán pedig Venizelos a teljhatalmu diktátor. Görögország felmondja a semlegességet, az antantcsapatok partraszállnak Szalonikiben. A világháború véget ér, Tevfik pasa, az antantbarát török miniszterelnök Sevresben mindent aláír. Görögország megkapott mindent, amit kért és ami sorsára döntő, Szmirna környékét is neki ítélik meg.

Ekkor következnek be a váratlan, lesújtó fordulat. A „beteg ember”, Törökország hirtelen megébred, mint aki nagy, évszázados álamból ébredt fel, körülnéz és öntudatra ébred. Venizelos álmait egy szőke, inkább germán, mint török típusú, szaloniki-i tábornok hiszítja meg: Musztafa

ODOL

AZ ODOL-SZÁJVIZ megakadályozza a szájból az erjedési és rothadási folyamatokat.

ODOL legyőzi a kellemetlen szájszagot.

ODOL felfrissít és életvidámmá tesz.

Az ODOL-SZÁJVIZ módot nyújt

szája alapos és tökéletes kitisztítására.

ODOL megőrzi fogai egészségét és

hozzájárul ahhoz, hogy jól érezze magát.

Folytasson ODOL-SZÁJÁPOLÁST!

Ezzel nemcsak fogainak egészségét óvja,

hanem a legjobb egészségápolást űzi.

anti-szeptikus

A délutáni tanítás ellen távolmaradásukkal tüntettek az aradi kereskedelmi leányiskola növendékei

az aradi kereskedelmi leányiskola növendékei

Csütörtökön fogadja Anghelescu közoktatásügyi miniszter az aradi szülők küldöttségét

A szülők vasárnapi nagygyűlése tudvalevőleg dr. Ciuhandu Gheorghe püspöki helynököt, Trimbitioni Traian ipari felügyelőt és dr. Cucu Vasile városi főorvost bizta meg azzal, hogy a helybeli szülők képviselőtében kihallgatáson jelenjenek meg dr. Anghelescu közoktatásügyi miniszternél és a szülők nevében kérjék a délutáni tanításról, valamint a hatvan perces tanóráról szóló rendelkezés visszavonását, egyben pedig közöljék a szülőknek azt a határozatát is, hogy abban az esetben, ha a miniszter ezt a kérést nem teljesít, akkor az itteni szülők nem küldik iskolába gyermekeiket.

Cucu Vasile dr. még kedden, Ciuhandu Gheorghe dr. és Trimbitioni Traian pedig a szerdai nap folyamán utaztak el Bucarestbe és csütörtökön jelentkeznek kihallgatáson Anghelescu dr. közoktatásügyi miniszternél.

A szülők által megindított mozgalomnak egyébként az egyik helybeli iskolában már érdekes következményei voltak. Ugy látszik, hogy a délutáni tanítás ellen indított küzdelemben a leányok vezetnek, legalább is erre lehet következtetni abból a körülményből, hogy a kereskedelmi leányiskolában nemcsak elvben és elméletben valósították meg a tanításról való távolmaradást, hanem a gyakorlatban is.

A kereskedelmi leányiskola harmadik és negyedik osztályának növendékei hétfőn nem jelentek meg az iskolában

és az első és második osztályban is feltűnően sokan hiányoztak. Kedden már néhány harmadikos és negyedikos leány részt vett az

előadásokon, a szerdai napon pedig az összes növendékek jelentkeztek, nyilván arra az álláspontra helyezkedve, hogy ők is megvárják a bucaresti-i közbenjárás eredményét és csak azután döntenek további magatartásuk fölött.

Mint hogy a harmadik és negyedik osztály tanulói a hétfői és a keddi távolmaradásukat nem tudják az iskolai szabályzat szerint elfogadható okokkal igazolni, az iskola igazgatósága megbünteti őket és azokat az órákat, amelyeken hiányoztak, igazolatlan óráknak tudja be.

Egyébként úgy a szülők, mint a diákok remélik, hogy további megmozdulás nem lesz szükséges és Anghelescu miniszter teljesíti a háromtagú szülő-küldöttség által eléje terjesztett kívánságokat.

Közel 23 milliárd lei az állami költségvetés végösszege

BUCURESTIBŐL jelentik: Az általános költségvetés, amelyet az elmúlt éjjel helyeztek el a Kamara irodájában, úgy a bevétel, mint a kiadás tételnél 22 milliárd 972 millió 419 ezer 500 lei végösszeget mutat fel. Ebből a végösszegeből 1,780 millió, mint az elmúlt évi bevételek hátraléka szerepel, a kiadási rovatra pedig 1,080 milliót vettek fel a múltbani likvidálatlan adósságok fedezésére. Az 1934—35. évi költségvetés maradványaképpen 680 milliót, az 1935—36. évi költségvetés maradványaképpen pedig 400 milliót vettek fel a költségvetésbe.

Kemál. A görög sereget, amely nem éri be Szmirna környékével, hanem egész Anatólia birtokára törekszik. Eszkísehnél a törökök tönkreverik. A görög nagyhatalmi álmok szerte foszlottak. A csalódás és elkeseredés általános. Forradalom forradalomra következik. A legnagyobb Venizelos családja. Azóta sok minden történt a világpolitikában, ma a Balkán Szövetség keretében a két egykori ellenség megbékélt magával. Venizelos azonban csak halálában békelhetett meg. Szívében vérző, mely

tövist viselt, egy nagyhatalmi ábránd követte az életét, mint rózsaszínű felhő és öregségére kiderült, hogy a felhő mögött nincs más csak üresség. Tulajdonképpen mindaz, ami az utóbbi évtized alatt történt Görögországban: forradalom, köztársaság, restauráció mindez Venizelos életében már nem birt tulságos jelentőséggel. Az ő élete azon a napon kulminált, amikor Sevresben röpké félesztendőre úgy látszott, hogy sok évtizedes munkássága eredménnyel járt. (korda)

Ismert arad-i urileány és arad-megyei fiatalember romantikus házassága — Mexikóban

Hanzu Annus érdekes életregénye — A volt droguista kivándorolt Amerikába, gyáros lett és feleségül vette volt főnöke leányát

A romantika nem halt meg, nem került muzeumba a többi elavult régiség mellé, bármit is állítsanak azok, akik az élet minden vonatkozásában a realisztikus irányzat hívei. Ezt bizonyítja legalább egy ismert arad-i urileány romantikus története, amely néhány nappal ezelőtt nyert befejezést a távoli Mexikó City hatalmas katedrálisában, ahol Hanzu Annus, Hanzu Nestor volt arad-i droguatulajdonos leánya esküdtött örök hűséget Nagy Zoltán pecicai származású fiatal mexikói gyárosnak.

Még a háboru alatti évekre huzódik vissza a regényes történet. A Hanzu-drogeria egyik szerény alkalmazottja volt Nagy Zoltán pecicai fiatalember, aki azonban nem elégedett meg a kisvárosi életlehetőségek szűkre szabott kereteivel, hanem mindenáron karrierre vágyott. Szorgalmasan dolgozott, amíg kis tőkét gyűjtött, majd a háboru után bucsut mondott az arad-i drogeriának és minden másnak, ami ehhez a városhoz fűzte és Amerikába vándorolt ki. Tisztában volt azzal, hogy Északamerika sem kínál olyan korlátlan lehetőségeket, mint valaha régen és ezért a kevésbé ismert Mexikót választotta utazásának céljává. Mexikó Cityben telepedett le, ahol először egy ottani cég alkalmazásában állott, mindaddig, amíg meg nem tanulta tökéletesen a spanyol nyelvet, majd később önálló vállalkozásba kezdett. A vállalkozás prosperált és

néhány év múlva Nagy Zoltán már Mexikó City legnagyobb vegyészeti- és festékgyárának tulajdonosa volt.

Komoly vagyon ura.

A mexikói gyáros körülbelül egy évvel ezelőtt hazajött, hogy Pecicán lakó édesanyját meglátogassa. Ez alkalommal pedig elhatározta, hogy felkeresi egykori főnökét. Talán

nem is sejtette, milyen kihatást fog ez látogatás jövőd életére gyakorolni. Hanzu Nestoréknál megismerkedett a volt droguatulajdonos szép leányával. A fiatalok között mély rokonszenv keletkezett és itthoni tartózkodása alatt Nagy Zoltán többször találkozott Hanzu Annussal. Házasságról azonban nem volt szó közöttük, csupán abban állapodtak meg, hogy ha a gyáros visszatér Mexikóba, levelezni fognak. Nagy Zoltán visszatért Mexikó Citybe és megkezdődött a siürü levélváltás, amely mind nagyobbá tette a fiatalok közötti rokonszenvet. És néhány hónappal ezelőtt levél érkezett Aradra, amelyben Nagy Zoltán megkérte Hanzu Annuska kezét.

Az arad-i urileány nem utasította el a kérést és a következő levelekben már a jövő terveit szőtték. Nagy Zoltán arra kérte az urileányt, jöjjön ki Mexikó Citybe, ahol egy régen odavándorolt volt arad-i családnál helyezze el addig, amíg az esküvő végbemegy. Elsősorú utazási hajójegyet küldött Hanzu Annuskának, akit bőven ellátott pénzzel, hogy az utazás a legnagyobb kényelemben történjen. Az urileány pedig bucsut mondott szüleinek és utnak indult.

Néhány nappal ezelőtt ment végbe Mexikó City katolikus katedrálisában a nagyarányú esküvő, amelyen a város egész román és magyar kolóniája vett részt.

Utána — mint az Arad-ra érkezett beszámolóik mondják — bankett volt, majd a fiatal pár a mexikói hegyek közé, Acapulco városkába utazott nászútra. Nagy Zoltán és ifjú feleségét pazarul berendezett öt szobás villa várja és ott éli le boldog éveit egy fiatal arad-i pár. Hanzu Annuska és Nagy Zoltán révbe jutott a romantikával teli mexikói hegyek között... (—rosi.)

A Kölcsey Életiskola záró előadása

Balogh Ernő dr. és Parecz György dr. előadása

Több hónapi pihenőre bocsátja a Kölcsey Életiskola évek alatt összeszokott régi és új hallgató közönségét. Az este volt az Iparos Kulturházban az utolsó előadás. Balogh Ernő dr. az Életiskola keletkezéséről fogva népszerű előadó tagjává volt a záróelőadás. Mint mindig finom érzékkel, kapcsolta együvé a haladó orvostudomány igazságait a mindennapi élet szükségleteivel. A záróelőadás tartalmát a hallgatók lelki élményévé tette az előadó közvetlensége, melyből mindig kiérződik, hogy a kifejezett ismeretek élményes kielégülését szolgálják a közlő léleknek is. A testedés kultúr-jelentőségéről beszélt ezúttal Balogh dr. annak az előadássorozatnak betetőzésére, melyben eddig az ember keletkezését és öntudatos lényé fejlődését magyarázta. Igazságai meggyőzők, előadásának lendülete magával ragadó volt. Végig kielégülten figyelték a szavaira és az utolsó mondat után hosszan és melegen ünnepelték Balogh Ernő dr-t.

Igy kezdte előadását:

— Ember állj tükröd elé, vedd le ruhádat és ismerd meg magadat!

— Ismerjük meg testünk fogyatékoságát, melyet a foglalkozás, helytelen életmód, idő és esetleg veleszületettség idéz elő. Ennek kiküszöbölésére szolgál a kiegyenlítő torna, a harmónia, szépség, erő és egészség érdekében. A kiegyenlítő torna mellett az életük egész folyamán sohasem szabad elhanyagolni az általános testedzést s ennek kiegészítő részét az egyéni tornát. Az általános testedés előkészület az élet küzdelmeire, megvédünk az élet torzító viharában és fentartója erőnknek egy egész életen át. A görög szobrászat a test teljes kiképzésén át jutott el a soha el nem érhető magasságban, hol ihlet és egy nagy nép beteljesült álma jutott kifejezésre. A neoklasszizmus nagy görög tanítványai (Thorvaldsen, Rodin) már csak gyönyörködtek, de nem rázzák meg jelkínkezt. A testedés és sport egyidejű magával az emberiséggel. Kr. e. 124-ben Lukianos híres művében teljes meghatározását adja a görög sportnak, mely ma tudományos szemmel nézve is tökéletes és helytálló. Az élet, sőt maga a kultúra is folyton rombolja testünket, ennek ellensúlyozására kell, hogy a testedés mindennapi kenyérünké váljon. A testedzéssel érjük el testünk harmónikus, szép és célirányos felépítését. Előkészület ez az élet küzdelmeire, védekezés a külső ártalmak ellen. A fáradás kitolása által alkalmasak leszünk erős és kitaró munkára s ez adja az önbizalmat, önállóságot, bátorságot és az önmérsékletet.

A ma egyik legsúlyosabb betegsége az idegrendszeré. A központi idegrendszer csontos falak közé van zárva, de idegvégződése s a bőr és izmok útján elérhetjük. Az idegdzés célja a készültségi állapot kifejlesztése, az idegkimerülés kitolása, a fájdalomérzet lecsökkentése, az akarat fokozása s végül szellemi életünk felemelése.

A testedzést a születés után kell kezdeni, de bármikor, még idős korban is kezdhető megfelelő gyakorlatokkal. Minden kornak meg van a maga jól körül írt testedzése. Az étrendet is szabályozza a testedés, mely általában kevés fehérje, mérsékelt zsír, sok szénhidrát, nyers ételek és kevés folyadékból áll.

A testedés valódi kulturmunka, mely szépre, jóra, igazságra kell, hogy vezéreljen, legyőzze még a halálfélelmet is s az öntudat és meggyőződés szikláin át megnyissa a hit világát, hogy részesei vagyunk és maradunk a nagy mindenségnek.

Balogh dr. után Parecz György dr. a Kölcsey-Egyesület alelnöke állt az Életiskola dobogójára és rövid beszédben megköszönte az Életiskola idei 13 előadójának nagyértékű tudást és emelkedett életfelfogást nevelő munkásságát. Utalt a Kölcsey-Egyesületnek arra a másik művelő munkájára, melyet a közművelődési palotában vasárnapi előadásaival és a nyilvános könyvtárnak jó magyar művekkel való gyarapításával végez. Jogos önértékeléssel jelentette ki a lelkeszavu elnök, hogy a Kölcsey-Egyesület ezekkel hiven szolgálja immár 55 éves hagyományait, méltán megérdemli tehát, hogy az élő magyar társadalom gazdagon táplálja munkaerejét a kisösszegű tagdíjakkal, melyek sokszorosan térülnek meg a terjedő műveltségben.

Parecz dr. ezután rámutatott arra, hogy a Kölcsey Életiskola előadássorozatának nagy sikere Szöllösi István főtitkár érdeme, aki kis irrodájában, a nyilvánosságtól visszavonultan készítette elő az előadásokat, maga kérte fel az előadókat és lelkes munkájával lehetővé tette a nagyértékű előadássorozat megtartását. A közönség hatalmas taps keretében melegen ünnepelte Szöllösi főtitkárt.

Parecz dr. emelkedetthangu beszámolóját és nemes áldozatkészségre buzdító szavait a hallgatóság megrázképzéssel fogadta és ennek kifejezéséül végül hosszan megtapsolták.

Veszélyben a nyári, szabadtéri iskola..!

— Vandál kezek kipusztítják a fákat és bokrokat az erdei iskola területén —
Sürgős intézkedésekre van szükség a terület megmentésére

Arad-nak, ennek az egyébként lassu tempóban fejlődő városnak egyik büszkesége az az erdei iskola, amelyet a Gyermekbarátok Egyesülete tart fenn a vári felszíget területén, a város polgárságának önfeláldozó segítségével. Az iskola minden év nyarán több, mint száz szegény gyermeket vesz szellemi és testi gondozás alá. A pártfogásba vett apróságok két hónapot töltenek az erdei iskola területén, itt játszanak, tanulnak, tornásznak. Ez a nemes hivatású intézmény évről-évre örvendetes fejlődést mutat, a vári felszígeten lévő területén egyre újabb és újabb épületek emelkednek. Az eknult év nyarán már 120 szegénysorsu gyermek nyaralt Arad nemesszivü emberbarátainak a jóvoltából az erdei iskola területén, amely egyedülálló intézmény a maga nemében az ország területén.

Ezt a szép, fejlődésre érdemes intézményt most súlyos veszély fenyegeti. Az erdei iskolát tudvalevőleg az teszi az előirányzott célra alkalmassá, hogy területén sudár fenyőfák és bokorcsoportok vannak, amelyeknek árnyékában a gyermekek játszadhatnak. Ez a terület azonban, eltekintve a nyári két hónaptól, ugyszólván teljesen felügyelet nélkül áll. Ennek következtében a nem messze lakó, szegénysorsu muraseli lakosság sűrűn keresi fel a területet és a fákat és bokrokat lenyesti tüzelő és seprükészítés céljaira. Ez az állandóan folyó pusztítás már most is azzal az eredménynyel járt, hogy

az erdei iskola melletti terület rendkívül elszomorító képet nyújt.

Félős, hogy ha a veszélyeztetett területen nem léptetnek életbe megfelelő ellenőrzést, akár

partörök, akár mezőörök útján, mire a nyár érkezik és sor kerül az erdei iskola megnyitására, az ideérkező apróságokat sivár, letarolt mező fogadja, amely a nap minden szakában a kánikulai forróságu napsugaraknak kitéve, lehetetlenné teszi az ott tartózkodást. Ez annál súlyosabb következményekkel járna, mert a területen ma már jelentős beruházásokkal épületeket emeltek és így az iskola átköltöztetése a lehetetlenséggel határos. A város gyors és hatásos intézkedésére van szükség, hogy a további pusztítást megakadályozzák és ezzel ezt a nemes hivatású, altruista intézményt megmentésük a jövő számára.

Drámai beszélőfilmet készít legközelebb Chaplin

Singaporeból jelentik: Chaplin, a világhírű filmszínész Singaporeba érkezve, Japánból jövet a következő nyilatkozatot adta a Reuter-ügynökség munkatársának:

— Az a szándékom, hogy bizonyos időre látat fordítsak a viljátéknak, mert teljesen drámai filmet óhajtok megkísérelni. Tisztában vagyok azzal, hogy milyen nehézségekkel jár egy negyed évszázad munkásságának gyökéres átültetése. Elküvetkező filmem akármilyen jellegű lesz azonban, minden valószínűség szerint beszélő filmet készíttetek. Nem óhajtom sem megerősíteni, sem megcáfolni azokat a híreket, amelyek Miss Goddard-val való házasságomra vonatkoznak, azonban az a véleményem, hogy bizonyos, teljesen magánjellegű kérdésekkel kapcsolatosan a sajtónak meg kell őriznie a diszkrétcióját.

Az új büntető törvénykönyv végleges szövegének részletei

Szigoru büntetések az állam és társadalmi rend védelmére

Szolgálat megtagadása és befolyással való üzérkedés — A lovagias ügyek szereplőit börtön várja

A kedden szentesített új büntető törvény, amely az érdekes rendelkezések egész sorát tartalmazza, rendkívül szigorú büntetéseket ír elő az állam rendje és biztonsága elleni bűncselekményeknél. A hazaárulást, amely összeesküvések és katonai titkok elárulása folytán történik, életfogytiglani kényszer munkával bünteti és a törvény részletesen felsorolja mindazokat a cselekményeket, amelyeket hazaárulásnak minősít. Ha idegen állampolgár követi el, ugy kémskedés címén háromtól tíz évig terjedő fegyházzal sújtják. Ugyancsak életfogytiglani kényszer munkával büntetik mindazokat, akik a király élete, testi épsége, vagy szabadsága ellen követnek el merényletet. Ha a merénylet a királyné, trónörökös vagy a királyi család egyik tagja ellen történik, ugy a büntetés 10—25 évi fegyház.

Allamellenes bűncselekmények

Aki propagandát csinál annak érdekében, hogy egy társadalmi osztály diktaturáját érje el vagy a fennálló államrendet felforgassa, háromtól hét évig terjedő fegyházzal és 10 ezer leitől 100 ezer leiig terjedő pénzbüntetéssel sújtható. Aki felfegyverzi a lakosság egy részét, vagy pedig fegyverkezésre uszítja őket polgárháboru céljából, héttől tíz évig terjedő fegyháztal kap, ha az uszítás folytán emberölés történik, ugy életfogytiglani fegyház a büntetés. Államsértést követ el, aki szavakkal, gesztusokkal vagy írásban megsérti a román államot vagy román nemzetet vagy annak hőseit és ezért egytől három évig terjedő börtön, valamint 5000-tól 20 ezer leiig terjedő büntetés jár. Ugyanezt a büntetést kapja az, aki valótlan híreket terjeszt külföldön, amelyek alkalmasak arra, hogy a román állam vagy nemzet becsületét és érdekeit sértse. Az a személy, aki hasonló tendenciával való híreket terjeszt, szintén ezt a büntetést kapja. Aki az ország zászlaját vagy más hivatalos jelvényét megsérti, két hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetést kap.

Idegen államfő elleni merénylet

A köztisztviselők, akik előzetes megbeszélés alapján megszüntetik közérdeket szolgáló munkájukat, hat hónaptól két évig terjedő börtönnel sújthatók. A felbujtókat két évtől öt évig terjedő büntetés várja.

Aki az ország területén idegen államfő ellen merényletet követ el, 10 évtől 15 évig terjedő fegyházal kap, abban az esetben pedig, ha az illető államfő halálával jár a merénylet, életfogytiglani kényszer munkával büntetettetik.

Hat hónaptól három évig terjedő börtönnel büntetik azt, aki az ország területén idegen államfőt megsért. Ezekben az esetekben azonban csak az érdekelt állam kormányának kérésére indul meg a bűnügyi vizsgálat.

A választói jog védelme

Az, aki erőszakkal vagy fenyegetéssel megakadályozza a polgárt abban, hogy politikai vagy állampolgári jogait gyakorolja, három hónaptól egy évig terjedő börtönt kap. Ha az akadályozás előzetes megbeszélés alapján az egész országban vagy egy egész megyében történik, ugy a bűntét egytől két évig terjedő börtönnel sújtják, ha köztisztviselő követi el, ugy a büntetés egytől három évig szóló börtön. Aki megakadályozza a szavazókat joguk gyakorlásában, vagy meghamisítja a szavazás eredményét, egytől három hónapig terjedő fegyházal kap, ha olyan személy követte el, akinek ellenőriznie kellett volna a szavazás szabad menetét, ugy a büntetés hat hónaptól két évig terjed.

Aki nyilvánosan olyan egyenruhát, jelvényt, zászlót visel, illetve tart, amely egy, a

törvény által tiltott egyesülés jelzése, két hónaptól két évig terjedő börtönnel bünhődik és ugyanezt a büntetést kapja, aki ilyen jelvényeket forgalomba hoz. Kivételt képeznek az elismert választási jelvények. Azok, akik hatósági engedély nélkül katonai alakulatokba tömörülnek, közrend elleni kihágást követnek el és büntetésük: egytől három évig terjedő börtön.

Aki bármilyen módon gyűlöletet propagál valamelyik társadalmi osztály, nemzetiség, vagy elismert vallás ellen, vagy a törvények be nem tartására hívja fel a lakosságot, két hónaptól egy évig terjedő börtönt kap.

Három hónaptól egy évig terjedő börtönnel sújtják azokat, akik olyan vallási eszméket terjesztenek, amelyek a közrend, a törvény vagy a közérkölc ellen vétének. Olyan csoportok tagjait, amelyek megtámadnak egyéneket, vagy tárgyakat, abból a célból, hogy gyűlöletet hirdessenek valamelyik társadalmi osztály, nemzetiség, vagy vallás ellen, a társadalmi harmónia elleni kihágás címén hat hónaptól egy évig terjedő börtönnel büntetik, míg a vezetőket egytől két évig terjedő börtönnel sújtják.

A munka nyugalmanak védelme

A munkásság nyugalma elleni kihágást követnek el olyanok, akik gyárak, vagy műhelyek előtt gyülekeznek, abból a célból, hogy megakadályozzák a munkát. A büntetés két hónaptól egy évig terjedő fegyház. Ugyanezt a büntetést kapják, akik erőszakosságra vete-mednek az üzem tulajdonosa vagy munkásai ellen a fizetések emelése vagy csökkentése érdekében, vagy akik egy gyárban vagy ipari üzemben elbarrikádozzák magukat és hatóság felhívására dacára sem hagyják el helyüket.

A köztisztviselők

Rendkívül szigorú a törvénynek a köztisztviselőkre vonatkozó része. Azt a közhivatalnokot, aki megtagadja, elmulasztja vagy elkései a hivatali kötelesség sorába tartozó munkák ellátását, szolgálat megtagadásának vétségét követi el és hat hónaptól egy évig

A délkeleti megyékben pusztít a tifusz-járvány

Két orvos is áldozta ul esett a járványnak, amely főleg az inséges vidékeken szedi áldozatait

Bucurestiből jelentik: A mai napon a vacaresti-i fogházból hat kiütéses tifuszban megbetegedett foglyot szállítottak a Colentina-kórházba, öt felgyógyult foglyot pedig visszavitték a kórházból a fogházba. Az egészségügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint Lapusna-megyében az egészségügyi közegek által betervezett adatok szerint összesen csak 54 kiütéses tifusz esetet állapítottak meg, amelyek közül 40 beteg chisinaui. Mordhal dr., akit betegápolás közben megfertőztek, valószínűleg megmenthető az életnek. Paiu Vera orvosnő, a járványkórház orvosá, a járvány következtében elhunyt.

A vacaresti-i börtönön kívül, ahol 30 kiütéses tifusz megbetegedést állapítottak meg, Targu-Ocnaról, Muscelből, Buzauból, Galatiból és Dorohoiából jelentették, hogy az ottani fogházakban szintén kiütéses tifusz megbetegedések történtek. A buzai fogházban 19 megbetegedés történt, ezek közül három fogházór. Ugyszólván egész Basarabiát megfertőzte a járvány, amely különösen a déli megyékben dühög, ahol a rossz termés miatt súlyos nyomor ütötte fel fejét. Azonban az északi megyékben is fordultak elő megbetegedések, így Balti-megyében negyven megbetegedés tör-

Liszkánál olcsó kávéhét

márc. 20-27-ig
vásárolt kávé után

10%

engedményt ad. 1336

Próbálja meg mennyire jó és olcsó.

terjedő börtönnel, valamint 2000 leitől 5000 leiig terjedő pénzbírsággal sújtják. Egytől három hónapig terjedő börtönnel büntetik a közhivatalnokot, aki ok nélkül elhagyja szolgálati helyét. A hivatali sikkasztásban bűnösnek talált köztisztviselő büntetése: négytől hat évig terjedő börtön és ha ennek elősegítésére hivatalos aktákat is hamisított, a büntetés hattól tíz évig terjedő börtönre emelkedik. A köztisztviselő, aki kényszerít valakit arra, hogy pénzt adjon hivatali működése során, egytől öt évig terjedő börtönt kap, ha pedig félrevezeti a felet és ilymódon jut jogtalan anyagi előnyhöz, a büntetés hat hónaptól két évig terjedő börtön. Ha olyan munkáért, amelyre hivatala értelmében kötelezve volt, pénzt fogad el, a büntetés három hónaptól egy évig terjedő börtön. A hivatalos hatalommal való visszaélést hat hónaptól két évig terjedő börtönnel bünteti a törvény. Azt, aki közhivatalnokot megveszteget, hat hónaptól három évig terjedő börtönnel büntetik.

Párbajvétség

A párbajvétségénél is ujtások történtek. Aki valakit párbajra hív ki, akár elfogadják a kihívást, akár nem, egytől három hónapig terjedő fegyházal kap. Hasonló büntetésben részesül az is, aki a kihívást elfogadja. Ha párbajozni állnak ki, a feleket kettőtől négy hónapig terjedő börtönnel büntetik, még abban az esetben is, ha más körülmények folytán a párbaj meghiusul. A sérülés nélküli párbajokért a felek háromtól hat hónapig terjedő börtönt kapnak, sérülés esetén már a testi sértésre vonatkozó paragrafust alkalmazzák, a büntetés felére ítélve a párbajozókat. A párbajsegéd egytől három hónapig terjedő börtönt kap, a párbajozók megsebesülése esetén pedig a büntetés nem lehet kevesebb három hónapnál. Aki mást kigunyol vagy megjegyzéseket tesz rá, amiért az illető esetleg nem fogadja el a kihívást, egytől négy hónapig terjedő börtönt kap. Nem büntetik meg a segédet, aki megakadályozza a párbajt. (Folytatjuk.)

CORSO 5, 7½ és 9¼ órákor
Utoljára.

Szeresd felebarátñódet!

Carole Lombard, Bing Crosby

SELECT 5, 7½ és 9¼ órákor
Premier

H. Rider Haggard originális regénye:

„Ő” (She)

Helen Gahagan, Randolph Scott, Helen Mack.

URANIA 5, 7½ és 9¼ óra or
Premier

Dostoevsky hatalmas műve:

Bűn és bűnhődés

Harry Baur, Pierre Blancher, Madeleine Ozeray

Jön: Rendezvo s Péc hen Pompe e
k s v t e . . . . .
Re v. Leo lea, Aue. s Sa. . . . .
Thor.

HIREK

Házkutatást tartottak a Lehár Ferenc által indított becsületsértési perben

Bécsből jelentik: Ujabb feltűnést keltő fordulat állott be a Lehár Ferenc és Lanik-Laval asszony között folyó perben. Lehár Ferenc tudvalevőleg becsületsértési pert indított Lanik-Laval asszony ellen, aki azzal vádolta Lehárt, hogy „Giuditta” című operájának szövegkönyvét a zeneszerző tudtával Lanik-Laval asszonynak egyik művéből plagizálták. A becsületsértési pör tárgyalásán a vádlott nő beismerte, hogy gyalázkodó leveleket szerkesztett, sokszorosított és több ezer példányban a postán szétküldött. Amikor megtudta, hogy a Giudittát Párisban előadják, háromezer levelet küldött valamennyi francia újságnak, ügyvédeknek és mindazoknak az ismertebb személyiségeknek, akiknek lakását meglátta a párisi lak- és címjegyzékből. Ezekben a levelekben az állítólagos plagiumról van szó.

A bíró követelte a vádlottától, hogy mutassa be azt a munkáját, amelyből a Giudittát az ő állítása szerint plagizálták. A nő izgatottan kiáltotta:

— Ezt nem fogom megtenni! Nem akarom, hogy ellopják ismét a gondolataimat. Inkább itéljenek el mindjárt.

A bíró ekkor kijelentette, hogy ha nem kapja meg Lanik-Laval asszony kéziratát, akkor házkutatást rendel el nála. A magából kikelt asszony erre így kiáltott fel:

— Inkább elégetem összes műveimet, nem engedhetem meg, hogy újra meglopjanak!

A bíró végül elnapolta a tárgyalást és házkutatást rendelt el Lanik-Laval asszonynál. A házkutatás hatóságai közegeken kívül Lehár Ferenc képviselőjében dr. Mahler Ferenc ügyvéd jelent meg. A házkutatás eredménye negatív volt, mert a kérdéses kéziratot nem találták meg. Lanik-Laval asszony kijelentette, hogy „művét” elvitte Bécsből, mert megakart akadályozni, hogy az idegenek kezébe jusson. Dr. Mahler ekkor azt a kérdést intézte az asszonyhoz, hogy többi műveit hol őrzi, mert ha valóban irónő, akkor valószínű, hogy nemcsak egyetlen műve van. Lanik-Laval asszony ekkor kijelentette, hogy más írásai nincsenek. A házkutatás egy órán át tartott, de semminemű írást Lanik-Laval asszony lakásán nem találtak.

— **NAPPAL NAPSÜTÉS, ÉJJELEK GYENGE FAGY.** A szél gyengült, változó felhőzet, sok napsütés, éjjel még kisebb fagy, a nappali hőmérséklet tovább emelkedik. A távolabbi kilátások: felmelegedés várható.

— **Goga Octaviant hívták meg a clujii egyetem esztétikai tanszékére.** A clujii egyetem rektorátusa legutóbbi ülésén foglalkozott a bölcsészeti fakultás esztétikai tanszékének betöltésével. A rektorátus úgy határozott, hogy Goga Octaviant hívja meg a tanszékre. A határozatot már elküldték a közoktatásiügyi minisztériumba. Valószínű, hogy a jóváhagyás is rövidesen megérkezik és Goga Octavian rendes tanára lesz a clujii egyetemnek.

— **Osztrák kormánytanácsos autókatasztrófia.** Bécsből jelentik: Eder osztrák kormánytanácsos ma délelőtt Bécsből saját gépkocsiján Linz felé haladt. A kormánykerékénél maga Eder ült, aki Neumark körül elaludt és kocsija nekiment egy fának. A kocsit felborult és rögtön kigyulladt és Eder a lángokban lelte a halálát.

— **Bezárták a lengyelországi zsidó üzletek, iskolák és színházak.** Varsóból jelentik: A rituális vágás betiltására vonatkozó törvényjavaslat benyújtása óriási izgalmat váltott ki a lengyelországi zsidóság körében. A törvényjavaslat elleni tiltakozásul tegnap az összes zsidó üzleteket, iskolákat és színházakat bezárták. Varsó zsidó negyedében megerősített rendőrorjáratok cirkálnak.

— **Gyapóji Schwartz Gyula, a milliárdos bihori földesur halála.** Budapestről jelentik: Gyapóji Schwartz Gyula, a milliárdos bihori földesur, Kohner báróné legendás férje, az egyik előkelő budapesti szanatóriumban elhunyt. Bihormegyében a földreform előtt ötezer holdas birtoka volt, amely a földreform után ötszáz holdra fogyatkozott meg. Magyarországon pedig 12 ezer hold birtokkal rendelkezett. Bihori birtokát jelenleg fia: Schwartz György vezeti. Egyik leányát Fábian Béla dr. az ismert országgyűlési képviselő, a „66 és 40 ember”, valamint az „Ezer ember asszony nélkül” című regények szerzője vette el feleségül. Schwartz Gyula egymilliárd lejt értékű vagyonát most fia és leánya örököli.

— **Közel egymillió lejt gyűjtött össze az aradi egyesülési emlékműre.** Az a bizottság, amelynek elnöke Andrei görögkeleti püspök, tagjai pedig dr. Ioan Groza megyei prefektus, dr. Cotioiu Romulus városi interimár-bizottsági elnök, dr. Bejan Romulus alispán, dr. Marcus Mihai képviselő, titkára pedig dr. Nichi Lazar kulturpalotai igazgató, a városvezetőségi ülésen elhangzott bejelentés szerint a mai napig mintegy 800.000 lejt gyűjtött össze az aradi egyesülési emlékmű céljaira. Ebből az összegből a megye 350.000, a Munka- és Mezőgazdasági Kamarák 100—100.000 lejt, Arad városa pedig 150 ezer lejt adományozott.

— **Leégett Korda Sándor angliai stúdiója.** Londonból jelentik: Korda Sándor, a világhírű magyar filmrendező Benham közelében nagy filmstúdiót épített, amelynek első számú felvételi terme tegnap leégett. Közvetlenül a tűz kitörése előtt még ezer munkás dolgozott, hogy a stúdiót aznapra befejezze. Korda Sándor kijelentette, hogy a tűz nagy katasztrófát jelent, de reméli, hogy a többi stúdiót május végéig elkészítik és a felvételek megindulhatnak. Ez a második nagy tűz az utóbbi időben Angliában, amelynek filmstúdió esett áldozatul.

— **Weingartner Pál megnősült.** Bécsből jelentik: Érdekes esküvő volt tegnap az osztrák fővárosban. Weingartner Paul, a hírneves zongoraművész és karnagy feleségül vette Batthyány-Strattmann Mária grófnőt, az osztrák és magyar arisztokrácia egyik igen népszerű tagját, aki hosszú időn keresztül Weingartnernél tanult.

Betörték az angol tengernagyi hivatalba

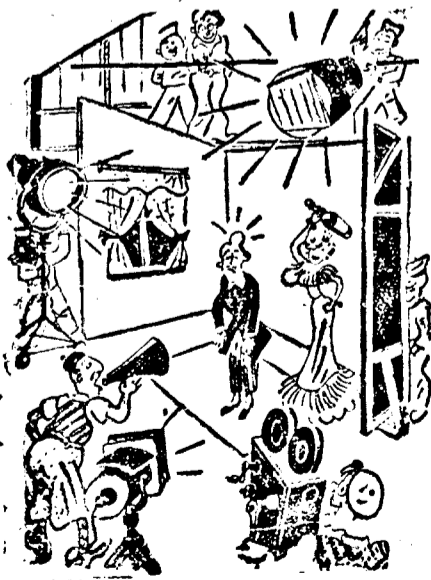
Londonból jelentik: A Daily Herald szerint kormánykörökben nagy gondot okoz az a feljegyzés, hogy a vasárnapra virradó éjszaka eddig ismeretlen tettesek betörték a tengernagyi hivatalba. A betörők szándékát még nem sikerült megállapítani. Mindössze egy négy font értékű fényképezőlencse hiányzik.

— **Gyűlést tartanak Micalaca árvizkárosultjai.** Csütörtökön este 7 órakor Micalaca árvizkárosultjai gyűlést tartanak a parasztpárt Calea Radnei 138. számú házban levő helyiségében. A gyűlés keretében az árvizkölcsön visszafizetésének módokról kerülnek megvitatásra és a lakosság azt tárgyalja meg, hogyan lehetne a várossal egyezséget kötni, olyformán, hogy a lakosság kárt ne szenvedjen.

— **Dietzl Viktor öngyilkossága.** Kecskemétről jelentik, hogy ott délben holtan találták lakásán Dietzl Viktor 44 éves magántisztviselőt, a Dietzl pezsgőgyáros-család egyik tagját, aki nemrég Budapest társadalmi életében még vezető szerepet játszott. Kiderült, hogy morfiummal mérgezte meg magát. Öngyilkosságának okát eddig nem tudják.

— **Ötkilométeres új villanyvezetékét fektetnek le a külterületeken.** Arad-város vezetősége tudomásul vette, hogy a villanygyár a város speciális bizottságával egyetértőleg 5 kilométer hosszú új villanyvezetékét fektet le Gaiban, Gradisteben, Bujac és az egykori Kádas-telepen. Az új villanyvilágítás révén a Hetman-, Arbore-, Campul Lînistei-, Poetului-, Jiului-, Corbului-, Podului- és Roselor-uccák kapnak villanyvilágítást.

Film-felvétel

A RENDEZŐ: Megállni! Nem jó...? Több lendületet kérek a fejbévágáshoz, több természetességet... Ismételjük elközlől!!!

Cagero-Grosz sajtóperel..

Egy Zaganescu nevű bucuresti-i újságíró azt írta Grosz Jenőről, a Cagero nagyhatalmu vezéről, hogy súlyos devizavisszaéléseket követ el és koronázatlan fejedelme — a fekete-tőzsdének. Cagero-Grosz nem az az ember, akit büntetlenül meg lehet vádolni. Sajtópert indított az újságíró ellen, akinek szigorú megbüntetését kérte, mert hát mégsem engedhető meg, hogy rágalmakat szórjanak egy gáncsnéki lovagra...

Mindaz természetesen nem ma történt, hanem hónapokkal ezelőtt. Amikor Grosz-Cagero is közzéadta a hatalmasság volt és korlátlanul diktált — a kompenzációk placán. A pech ott kezdődik, hogy ezt a sajtópert éppen most tüzték ki ki tárgyalásra. Amikor Grosz Jenő már nem diktál — legfeljebb vallomást a vizsgálóbírónak. Az újságíró a tárgyaláson nyugodt mosollyal közölte, hogy most talán felesleges kérni az ügyben a bizonyítást, amikor a büntető hatóságok kezében egyre gyűlnek a bizonyítékok. Az ügyész azonban riagaskodott a bizonyításhoz, amit el is rendeltek. Most már nem is lesz olyan nehéz...

Grosz Jenő számára mindenesetre a legrosszabb időben jött ez a sajtóper...

— **Utávitás Interpellációk a városvezetőség ülésén.** Dr. Parecz Béla és dr. Müller Vendel városvezetőségi tagok a Delavrancea- és a Blânduziei-uccák utávitási ügyeit tették szóvá és sürgették meg nyomatékosan a szerdai városvezetőségi ülésen. Dr. Cotioiu Romulus intézkedett, hogy a városi hivatal azonnal tegye meg az utávitások előkészületeit.

— **Wizo-olbadás.** Előkelő és nagyszámú közönség előtt tartotta meg szerdán este előadását a Wizo-helyiségében a Wizo vendégekként Hirsch Mártonné, Takács Ferdinánd nyugalmazott CFR-felügyelő huga, aki néhány hónappal ezelőtt amerlivel együtt, aki tiz esztendőn át a bucuresti-i amerikai konzulátus titkára volt, négy hetes utazást tett Palesztinában. Előadásában, amelyet feszült érdeklődéssel hallgatott végig a közönség, egy kivételes intelligenciájú és éleslátású asszony megfigyeléseit és meglátásait ismertette az életről és szórakoztató modorban. Előadása befejeztével az egybegyűltek percekig tartó tapssal adták őszinte elismerésüknek kifejezést, Gara Armin dr. pedig meleg hangon köszönte meg az élvezetes előadást. Ezután Schön Dezső hírlapíró beszélt „Istenkeresők a Kárpátok alatt” című most megjelent regényéről.

— **Három fogházort elbocsátott a börtönigazgatóság, egyet fegyelmi büntetéssel sújtott a harmas fogolyszökés miatt.** A helybeli börtönből történt fogolyszökés miatt megindult fegyelmi vizsgálat eredményeképpen az elmúlt napokban rendelt érkezett, amely közölte, hogy három fogházort elbocsátottak állásából, míg a negyediket féléves fizetésének elvesztésére ítélték. Az elbocsátott öökkel együtt a vezérigazgatóság három új őr nevezett ki. Ketten ma már megérkeztek és átvették szolgálatukat.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen,** ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik.

— **Öngyilkosság Radnán.** Sangeorgeam Dimitrie 46 éves radnai gazdálkodó tegnap délelőtt házában padlásán felakasztotta magát. Mire tett felesége észrevette, a gazdálkodó már halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy Sangeorgeam gyógyíthatatlan beteg volt és emiatt elkésredésében követte el tettét. Az engedély megadták az öngyilkos gazdálkodó eltemetésére.

— **Gyanus határátlépők.** Ma délelőtt két fiatal, zöld turistaruhába öltözött férfit kísérték be az aradi csendőrségre. A két fiatalember, akik csak németül tudtak, utlevél nélkül szöktek át Magyarországról a határon. Kihallgatásuk során egyikük Sikola Viktor 26 éves, a másik pedig Kaudler József 22 éves osztrák állampolgárnak nevezte magát. Elmondták, hogy Konstantinápolyban rokonuk él és ahhoz igyekeztek — gyalog. Gyalogszerrel átjutottak Magyarországon és most Konstantinápolyba akartak eljutni, ahonnan hajón szándékoztak Istambulig utazni. Az elmondottakat azonban semmivel nem tudták megerősíteni, minthogy semmiféle aktát nem találtak náluk. A két gyanus határátlépőt előállították és tiltott határátlépés címén megindult ellenük az eljárás.

Lautner Mátyás halála

Csütörtökön délután temetik

Lautner Mátyás igazgató-tanító, az arad-i evangélikus egyház kántora, hosszas szenvedés után, 62 éves korában elhunyt. Személyében a régi arad-i oktató-gárda egyik legértékesebb tagja dőlt ki az élők sorából. Lautner Mátyás egyik legtevékenyebb, legmarkánsabb harcosa volt a tanítóság jobb jövőjéért küzdők táborának, az arad-i tanítótársadalom egyik legkimagaslóbb, elit-tagja volt, akinek állásfoglalását az országos tanítógyűléseken mindenkor a legnagyobb figyelemmel hallgatták meg.

Mint tanító, Lautner Mátyás hivatása teljesítésében első helyen állott, önfeláldozó, emberszeretettől telített munkássága mindenkor kivívta felettesei elismerését. „Minta-tanító” volt. Eredetileg a régi lutheránus iskola tanítója, majd amikor 1901-ben a város átvette az iskolát, nem nélkülözhetette Lautner értékes egyéniségét és attól kezdve a városi elemi iskola kötelékében állott. Lautner Mátyás ezenfelül az evangélikus egyházközségnek legodaadóbb munkása volt, az egyházközség intézményeinek felvirágoztatása érdekében önzetlen, odaadó munkásságot fejtett ki. Szülopos tagja volt a már megszűnt Arad-i Dalegyetnek. Halálát özvegye, továbbá leánya, Páll Jenőné, ezenkívül kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja, de osztoznak gyászában az evangélikus egyház, volt kartársai és mindazok az intézmények, amelyeknek életében oly értékes tagja volt. Lautner Mátyást e hó 19-ikén délután 4 órakor helyezik örök nyugalomra az evangélikus templomból a felsőtemetőben lévő családi sírkertben.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.22, London 15.13 és háromnegyed, Newyork 310 és egynegyed, Milánó 2425, Amszterdam 208.40, Berlin 123.15, Varsó 57.75, Bucuressti 250, Belgrád 700.

— Személyi változás a budapesti „Magyar Hírlap” irányításában. A „Magyar Hírlap” című budapesti lapvállalatnál érdekes személyi változás történt. Friedmann Ernő dr. egyetemi tanár, a lap főszerkesztője kivált a vállalat kötelékéből, még pedig — mint a lap közleménye tudtul adia — azért mert elvi ellentétek merültek fel közötté és a szerkesztőség többi tagjai között. Friedmann Ernő dr. neve már nem is szerepelt a „Magyar Hírlap” március 18-i számának első oldalán.

— Katonai ügyük rendezése végett jelentkezzenek a rendőrség katonai ügyosztályán (I. em., ajtó 10.) az alábbi felsorolt 1915., 1914., 1913. és 1912. korosztályba tartozó férfiak: 1915-ös korosztály: Csáti Viktor, 1914-es korosztály: Heim Gyula, 1913-as korosztály: Vámos Ilés, Birkenheuer József, Marin Gheorghe, Maghen Constantin, Jurca Pavel és Siclovan Gheorghe. 1912-es korosztály: Damian Mihail, Forgos Sándor, Maigart József, Takács Béla, Harg Frigyes, Ennes István, Kimele Ferenc, Breitmeier Biszák György, Machita Antal, Vas Ferenc, Belo Eszera, Framm Péter, Borsl József, Darvas Gyula, Vásárhelyi Miklós, Makkos György, Fischer Lajos, Carabas Gheorghe, Zeiler Sándor, Sambach Károly, Tausig Béla, Lichthaus István, Cracium Nicolae, Bilo Géza, Crisan Ioan, Vatkó Mihály.

Vannak még, akik

nem tudják városunk közönsége közül, hogy mily esodálattal van elítelve mindenki a kitérő hírnevű

MISS ELISABETH

miniszterileg engedélyezett grafológus személye iránt, a mindenben oly precízül találó konzultálásai miatt, melyeket az emberek sorsával kapcsolatosan végez tudományos alapon. Látogassa meg őt Gh. Lazar 10. alatti szalonjában, ahol mindent megtudhat, ami érdekl. Urania-mozi után, Rossiház. Ne tévesse össze mással. Taxa 30 Lei. 1383

— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőftetésnél, szédülésnél, homloklfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan tisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

— Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Boulevard Regina Maria.
DANCIU: Piata Mihai Viteazul
BERNÁT: Lángá Gará (vasutállomásnál)
BERGER: Calea Saguna.

— Ujabb nagy kedvezmények az „Olympia” klubban. Hétről-hétre újabb jelentős kedvezményekkel feje meg tagjait az „Olympia” klub. A legújabb kedvezmény, amelyet az „Olympia” klub tagjainak nyújt: mától kezdve a délutáni órákban hétköznapokon a rómi vagy dominóiáték. fekete vagy uzsonnakávéval együtt 16. illetve 17 lei. tehát éppen a fele a rendes kávéházi áraknak. Ezekben az árakban benne foglaltatik a kiszolgálási díj is. Természetesen külön is élvezhető a nagy kedvezmény, hétköznapokon kiszolgálási díjjal együtt a fekete-kávé 10 lei, tejeskávé 11 lei, rómi vagy dominóiáték 6 lei.

A könyvplac szenzációja:

PETRE BELLU regénye

A VEDELEMÉ A SZÓ!

Fordította: MOLNAR TIBOR

Ára 20 Lei.

— Az aradi sakkverseny 7-ik fordulója a következő eredményekkel zárult: A Halic—Macskási játszma döntetlenül végződött, Macskási a megnyitástól előnyösen került ki, Halic kénytelen volt gyalogot áldozni, de játékhoz jutott a vezérszárnyon, melyet mesterien felgöngyöltetett. Végül is a királyszárnyon megmaradt egy gyalogja Macskási 2 gyalogjával szemben, de a bástya végjátékot Macskási nem tudta győzelemre vinni. A Pilcz—Simonits játszma Pilcz győzelmével végződött. Révész könnyen nyert Vig ellen. Irsai nyert Dima ellen. Már ugy látszott, hogy Dima előnyösen kerül ki a megnyitástól, de Irsai bebizonyította, hogy a látszat sokszor csal. Pár lépés alatt leszorította Dimát, kinek a matt ellen semmi védelme nem maradt. Dr. Reichel nyert Weisz ellen. Weisz a középjátékban gyalogot nyert, melyet a támadás érdekében áldozott, de dr. Reichel szívós védekezésen minden támadás megtört. A figurák lecsereződtek és dr. Reichel döntetlen ajánlott, amit Weisz nem fogadott el és végül is egy hibás lépés miatt elvesztette a döntetlenre álló gyalogvégjátékot.

AZ UJ DIVAT

„Milan-terítő”

sablonjai, anyagjai megjöttek!

Olcsó lülők, csipkeshövetek!

Nézz meg a kirakát!

WEISZ si COMP. S. A.

kézmunka-üzlet, Corso mozgó mellett. 1289

— Rendőrségi hírek. Dr. Kupfer Miksa, Bulv. Carol 75. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a lakásához tartozó pincéből egy 1600 lei értékű rézesövet elloptak. — Mocan Cornelia, Calea Bihorulul 38. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki pénztárcáját, amelyben értékes iratok és 4000 lei készpénz volt, ellopták. — Chera Ioan, Piata Luther 3. szám alatti lakos feljelentést tett egy 700 leies vaskályha ellopása miatt. Valamennyi ügyben megindult a vizsgálat.

Tavaszi divatszövet újdonságok

megérkeztek

Weisz István

urt szabó

Strada Emirescu 15. szám. 1242

LEGUJABB SPORT

Ausztria szerezte meg az asztalitenisz-világbajnokságot

Prágából jelentik: Az elmúlt éjszaka benyomították le a hétfőről elmaradt csapatbajnoksági döntőmérkőzéseket, mert mint emlékezetes hétfőn a román és az osztrák csapat 2:2 eredménnyel döntetlenre végzett. A döntőben nehéz küzdelem után az osztrákok szereztek meg a világbajnokságot, amennyiben 5:4 arányban, tehát eléggé gyenge eredménnyel megverték a román csapatot.

A délelőtti férfi egyesben a fiatal Soós magyar 3:0 arányban megverte a lett származású Yottet. Marschall osztrák legyőzte Borost 3:2 arányban. A román Vladone—Banet-pár a magyar Hajós—Sárosi-párt 3:2 arányban megverte. A férfi párosban Boros—Nyitray-pár a német Kutz—Mauritz-páron 3:2 arányú győzelmet aratott.

Színház - Művészet

„Egy asszony, aki hazudik”

Paál Magda bemutatkozása Fodor László színművében

Egy asszony, aki hazudik, — nem ritkaság és talán is nem is különösebb esemény, ha ugy hazudik, mint Paál Magda a színház szerda esti előadásán, akkor valóban megerdemli a tapsot — amely nem is maradt el —, sőt ennél többet is megerdemel: hogy higgyenek neki.

Paál Magda, ez a fiatal arad-i uriaszony, eddig Timisoaran és Ardeal több más városában aratott figyelemreméltó sikereket és szerda esti arad-i bemutatkozása ezeket teljes mértékben igazolta. Az „Egy asszony, aki hazudik” főszerepe nehéz feladatot ró arra, aki eljátszására vállalkozik. Alvinczy kegyelmes asszony figurája nem egy ember, hanem kettő. Két lény és két lélek, amelyek érzékeltetéséhez finom és igaz művészet igénylő eszközök kellene. Paál Magda különösen a második felvonás második képének nagy jelenetében tett tanúságot arról, hogy ezekkel az eszközökkel rendelkezik. Kitérőeseiben is mértéktartó volt és eltalálta a szívhangokat.

Mellette nagyjában az a gárda érdemelte ki a közönség elismerését, amely a darab nyári bemutatója alkalmával a többi szerepeket játszotta. Jávor disztिंगvált és az utolsó felvonásban drámai erőt sugárzó kegyelmes urát, Bihari Zoltán kiemelkedő és életteli, az előadásnak lendületet adó alakítását, Kozma Hugó kabinetfiguráját kell elsősorban megemlítenünk. Dálnoky Dudus és Kun Dezső néhány szavas jelenetükkel is nyíltzini tapsot kaptak. Hegyi Lili és Kovács Gyula kevesebb tulszással többet adtak volna. Kis Elemér jó volt. Kozma Hugó rendezése ezuttal is precíz volt és érdemelt elsősorban a szépen butorozott, izléses és illuziót-keltő színeket kell betudnunk. (—)

A Magyar Színház olcsóhetének műsora:

Csütörtök este 9 órakor: Nászut Bécsbe. Az idei szezon legsikerültebb operettje. Felhő Ervin felléptével. Olcsó helyárakkal.

Pénteken este: Szünet.

Szombaton délután 5 órakor: Sörgacsikó. Népszínmű. II. ifjúsági előadás. Olcsó ifjúsági helyárakkal.

Szombaton este 9 órakor: Házasság. Vaszary János vigjátékújdonságának bemutató előadása. Rendes helyárak.

Vasárnap délután 3 órakor: Kék Duna. Operett. Bihari Zoltán fellépte. Olcsó helyárak.

Vasárnap délután 6 órakor: Házasság. Vigjátékújdonság, II-szor.

Vasárnap este 9 órakor: Falurossza. Népszínmű-ciklus III-ik előadása, Szabó Gyulával a címszerepben.

* A Magyar Színház szombat esti nagy sláger: a „Házasság”. Lázasan folynak a próbák Vaszary János nagyszerű újdonságából, melynek címe a „Házasság”. Régen volt olyan hatalmas sikere vigjátéknak, mint Vaszary „Házasság” című darabjának. A budapesti Magyar Színházban már az ötvenedik előadást is meghaladta, de lefordították már több nyelvre és színre került külföldi nagy színpadokon is. A „Házasság” szombaton este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor van műsoron.

— Magyar artisták kalandos élete. Egy világhírű és külföldön járó magyar artistacsoport kalandos életéről remek képekkel illusztrált cikket közöl a „Délibáb” új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— Az életsugarak csodája. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a „Tolnai Világlapja” új számában jelent meg.

Ha Budapestre utazik és kellemes percek akar magának szerezni, el ne mulassza megnezni Budapest szonzoioját

a TEREZKORUTI SZINPAD

új műsorát:

PESTI KÖRHINTA.

Frisz tavaszi mla sasos revü 50 képben.

Konterál: Békeffi László.

Salamon Béla és Vaszary Piroka vezető szerepekben és a nagy társulat.

Vasár- és ünnepnap 1/2 5 órakor délutáni előadások

olcsó helyárakkal.

T. 285 54.

Kezdete: 9 órakor

Női szemmel

Akik 147 évig voltak házastársak

Magyarországon a Statisztikai Hivatal most fagytja az ország 100 év körül polgárait: minek köszönhetik, hogy ilyen magas kort értek el. Ezzel kapcsolatosan nagyon érdekes leletre bukkantak az egyik muzeum levéltárában. Ponori-Tewrewk József a „Magyarországi Hosszas Életnek Ritka Példája” címen foglalta össze egykori kutató munkájának eredményét a hosszú élet titkairól. A muzeumban őrzött könyvpéldány képben és írásban mutatja be Rovin Jánost 170 éves korában élete párjával együtt, aki maga is elmúlt 160 esztendő, amikor a nagy kaszás érte jött.

A leírás így szól:

„Rovin János Rátz nemzethől való, aki 1552. esztendőben született és Temes Vármegyében, Szadova nevű faluban lakott, élt 172 esztendőig, kilenc Magyarországi Királyok alatt és mindég egészséges. Friss vala, feleségül vett magának egy Sára nevű rátz leányt, akivel élt 147 esztendőig. Számos gyermekeik születtek, akik között a legkisebb fia 116 esztendő volt. dédunokája pedig 36 éves, amikor az Ur magához vette Rovin Jánost. Az eledele pedig mindkettőnek volt tej és hamu alatt sült török buzából való pogácsa. Aki azért hosszú életet akar élni, az éljen ezeknek példájukkal szükön és mértékletesen.”

Nem érdektelen az a tizenhárom paracsolat sem, amelyet az ókor híres orvosa: Galénus Claudius állított fel Attalos pergamon királynak, aki töle a hosszú élet titkát kérdezte. Ezek szerint: Étkezés előtt mozogj sokat. Jóllakásig ne egyél. Hét órát aludjál. Fedetlen lóvel fekiúdjál. Egyszer egy évben eret vágassál. Havonta egyszer szeressél, egyszer egy hónapban fűrödjél. Egy évben kétszer gyomrot tisztítsál. Havonta egyszer kiizzadni, étkezés után kezét mosni. Fájdalekat, bánatokat kerülni. Naponta csak kétszer enni. Ugy igyál és egyél, hogy előbb mindég szomjúságot és éhséget érezél. Aki mind e szabályokat betartja, matuzsálemi kort érhet el a bölcs Galénus szerint.

*

Sebhely a kisasszony combján

Veronika Lynch 23 éves, csinos londoni géplétkisasszonnyal az a baleset történt, hogy egy nyilvános teázó teremben a pincér véletlenül az ölébe borított egy csésze forró teát. A forróvíz égési sebeket okozott a combján s ezek a forradások, ha a kisasszony nyáron fürdőruhát visel, nem éppen esztétikus látványt nyújtanak. Miss Lynch ezen az alapon kértéértési pert indított.

— Nem viselhetne a kisasszony szoknyás fürdőruhát? — kérdezte az alperes jogi képviselője.

— Na, ugy látom, az ügyvéd ur sem nézett bele néhány év óta a képes újságokba — szolt közbe a bíró — és 100 font kártérítést ítelt meg a leánynak.

*

Pubi és a matador

— Rémesen hosszú ez a hónap — sóhajtott bájos hölgyismerősöm — és koktailés pohara után nyúlt. Ha egy hónapban legalább kétszer volna eiseje, valahogy csak ki lehetne húzni, de így... és mélabusan sóhajtott.

Meglepetten néztem rá, nagyszerűen kereső nő, akinek férje is biztos és előkelő állásban van, azt hittem paradicsomi gondtalanságban élnek.

— Mire költöd azt a temérdek pénzt? — kérdeztem érdeklődve.

— Semmire és mindenre. Például most vettem egy új tavaszi komplét, Pistának egy új angol ruhát és Pubinak egy matadort.

— Mi az a matador? — kérdeztem teljes tájékozatlansággal.

— Matador az egy játék, amely rengeteg skatulyából áll. Nagyszerűen fejlesztli a gyermek technikai érzékét. Igazán bagatelle, három ezer leírt az összes skatulyával. Rengeteg érdekes dolgot lehet építeni belőle. Malmot, autót, vonatot.

— És Pubi mit szolt az ajándékhoz?

— Óh, nagyon örült, nagyon hálás volt. Pubi akkor is hálás, ha egy gyufaskatulyát adnak neki.

Nyelvemem volt, hogy megkérdezzem: miért nem adtál akkor inkább egy gyufaskatulyát, de nem akartam megbántani ezt a nebánsvirág érzékenységi majomszeretettel, amely olyan tulzásba csap, hogy egy életre tönkreteszti a körülbálványozott csemétét, mindent elővarázsol számára, ami a gyermek fantáziáját izgatja.

Amúgy, amában elvették Pubiét a legszebbet; azt,

hogyan savorogjon valami után. Hogy megkivánhasson egy játékot és álmódjon róla a gyermekek könnyű kis vágyálmával. Elvették tőle azt az örömet, amit a régen sóvárgott tárgyak birtoklása okoz. Pubinak nincsen ideje kívánni valamit, mert minden kívánságát előre megfojtják a teljesítéssel. Pubi nem tudja megbecsülni az értékeset, mert a legdrágább dolgokhoz is olyan könnyen jut, mint egy gyufaskatulyához. Aggó-

Nagyanyáinktól kesztyűt, a Szovjettől kabátot, a vadászoktól bőrbizut hódít az új női divat

Divattudósítónk jelenti: A tárt ablakon olyan orgonauiz szelek lapóztak a szobába, hogy önkéntelenül is az volt az első kérdésem, mi lesz a fürdőruhákkal?

— Fürdőruha, — mondotta szakértőm és végigsimította homlokát — a kérdés az idej fürdőruha divatnál csupán az lesz, hogy a hölgyek mennyire akarnak majd felöltözni az ilyen alkalmakhoz. A tavalyi divattal szemben alig lesz valami változás.

Színek?

— A diszkrétebb pasztell színek változatai. Általában a fürdőruha is az angol divatot követi. Egyszerű lesz és sima. Futurista, neoimpresszionista és kubista áramlatai már 1935-ben meghaltak.

Anyagok?

— Rendkívül kedvelt lesz a pamutanyagokból készült fürdőruha. Különösen ugyanazon színből készült, de kicsit halványabb felsőrészrel. *A hát teljes szabadon marad. Egyelőre természetesen még nem alakult ki a divat.

A komorna libben be és diszkréten sugja:

— A kesztyűs.

dom Pubiét. Micsoda blazirt kis öreg lesz belőle néhány év múlva, ha ez így megy tovább.

Hogy tévednek a tántik, akik a szeretetüket a romézer leles matadorokban juttatják kifejezésre. A háromezer leles nagy mínuszát hagy a háztartási könyvben és kis pluszt jelent Pubi játékbazárnak herendezett gyermekszobájában.

A szülők pedig erejükön felül áldoznak Pubiért, hamis illuziókat táplálva a gyermek könnyen megtéveszthető fiatal lelkében és nem gondolnak arra, hogy az élet nagyobb matador, amely olyan sakkhuzásokat tartalmaz a felnövő gyermek számára, amit nem a háromezer leles matadorral, hanem csak egy reális, egészséges, céltudatos nevelés eredményeivel lehet kivédeni.

W—R—A.

A hölgy intézkedik, hogy mi történjék a kesztyűkkel. Kérdésem természetesen: *Mi lesz a kesztyű-divat?*

— Délelőtt rövid, délután könyékig, este olyan hosszú, hogy elfedje a kar meztelenségét.

Anyagok?

— Legkedveltebb lesz a sima, puha bőr, de csinálnak kesztyűt bársonyból, selyemből, szövetből, csipkéből, tüllből, ripszából és a meleg nyári napokra kézzel horgolt filet-hálóból.

— A nyár kesztyűdivatja különben is igen érdekes lesz. *Nagyanyáink divatját kelti életre, az egyszerű, fehér, horgolt kesztyűt.*

— A tavaszi kesztyűdivat fő jellemzője a *harmónia* lesz. Vagy ugyanolyan legyen a színe, mint a ruháé, vagy a „garnitúra” színével egyezzen. Például: *szürke kosztüm, kék bluz, kék kalap, kék cipő és kék kesztyű.*

Fekete ruhához?

— A fekete ruhát a legújabb divat szerint fehér (piké) gallérral és övvel diszítik. Ugyanebből az anyagból készüljön tehát a kalap és a kesztyű is.

Rendet kell teremteni végre a Bacteriologiai Intézet körül!

Népünnepélyek középpontja a bacillusok kutatóintézete — Nagygyűlések a tífusz-bacillusok szomszédságában — Nica dr. igazgató-főorvos Cotioiu Romulus dr. előtárta a lehetetlen helyzetet

Alig pár éve létesült a város területén az „Institut de Igiena si Bacteriologie” néven a megye és a város közegészségügyi intézményeinek ez a nélkülözhetetlen bacilluskutató intézménye, amely nagyjelentőségű feladatokat tölt be a közegészségügy szolgálatában. Nica dr. igazgató-főorvos az elmúlt pár év alatt mintaszerű intézménnyé fejlesztette ki a közegészségügyi minisztérium támogatásával a bakteriologiai intézetet abban a néhány helyiségben, amelyet erre a célra annak idején a város rendelkezésére bocsájtott. Az aradi-ak igen jól tudják, hogy a városliget közepén álló egykori moziépület még akkor is csak igen nehezen felelne meg rendeltetésének, ha a tudományos intézet mellett nem szállásoltak volna be különböző társadalmi intézményeket, amelyek miatt a bakteriologiai intézet nem tud kellőképpen fejlődni: ezenfelül pedig a legfeltűnőbb az, hogy az egész épület teljesen szabadon áll, bárki megközelítheti, anélkül, hogy bárkinek is eszébe jutna, hogy tulajdonképpen a kártékony bacillusok millióitól nem védi semmi a nagyközönséget, még egy egyszerű sodronykerítés sem. Sőt!

A kerti népünnepélyek középpontjába szokott kerülni az épület, ahol a bacillusok közvetlen-közeliében zajlik a mulatság.

Természetes, hogy mindez nem mehet sokáig így tovább. Dr. Nica, a bakteriologiai intézet igazgató-főorvosa maga hívta fel a helyzet lehetetlen voltára dr. Cotioiu Romulus városi Interimárbizottsági elnök figyelmét, arra kérve a városvezetőséget, hogy bocsássa az egész épületet a tudományos inté-

zet rendelkezésére, másfelől pedig a szükséges épületjavítások keresztülvitele után történjék gondoskodás arról is, hogy

a tudományos intézetet kerítsék körül legalább egy egyszerű sodronykerítéssel, hogy a gyanutlan, vagy éppen tájékozatlan közönség ne férhessen közel a bacillus-milliárdok kísérleti telepeihez.

Ismeretes tény, hogy az intézet „ügymenetében” a legveszedelmesebb bacillusok fordulnak elő, amelyek között nem ritkaság a tífusz, a vérhaj, a vörheny, a tüdőbetegség kórokozója sem. Érthető tehát, hogy ilyen szomszédságban nem tanácsos politikai gyűléseket rendeztetni, vagy engedélyezni, továbbá népünnepélyeket csinálni. — attól függetlenül természetesen, hogy a bakteriologiai intézetben folyó tudományos munka szempontjából sem kívánatos a zajos tömegfelvonulás a laboratóriumok ablakai alatt.

Dr. Cotioiu Romulus figyelemmel hallgatta végig dr. Nica előterjesztését, amelynek ügyében haladéktalan intézkedéseket helyezett kilátásba, egyfelől annak érdekében, hogy a nagyjövőjű közegészségügyi intézmény újabb helyiségekkel bővítették ki, másfelől pedig arra vonatkozólag, hogy ténylegesen elkerültesék az épületet a városliget többi részétől. Ertesüléseink szerint a város egyébként még ez év folyamán renováltatni is fogja saját rezsi-jében a bakteriologiai intézet épületét, hogy végül is kellő keretek között és megfelelő elővigyázatossági körülmények mellett folytathassa gyakorlati és tudományos működését a közegészségügy szolgálatában.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Meglepő döntés érkezett Arad-ra:

A pénzügyminiszterium nem fogadta el a törvényszék álláspontját a huskispárosok forgalmiadó mentességéről

A pénzügyigazgatóság új feliratot és hivatalos másolatot küld a törvényszéki ítéletről

Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett a törvényszék ítélete, amelyet az egyik hentes és mészáros forgalmiadó ügyében hozott. A helybeli adókiivetési pénzügyigazgatóság ugyanis a forgalmiadótörvényt kiegészítő rendelet alapján bírságot rótt ki a szóbanlévő hentesmesterre, aki az általa rendszeresen készített felvágottakat saját üzletében árúsítja. Az iparos megfellebbezte a pénzügyigazgatóság határozatát és a törvényszék elrendelte a kirótt büntetési összeg törlesztését. Az ítélet indokolása azt tartalmazza, hogy a forgalmiadó törvény 9. paragrafusában az a kisiparosok, akik hét munkásnál nem alkalmaznak többet, vagy nem dolgoznak több, mint öt lóerős géppel, mentesítve vannak a forgalmiadó fizetése alól.

Az elvi jelentőségű törvényszéki ítélet alapján a huskispárosok szindikátusa lépéseket tett, hogy a pénzügyminisztériummal visszavonassa a forgalmiadó törvénnyel ellentétben álló azt a rendeletet, amely kötelezővé teszi a huskispárosoknak a forgalmiadó fizetését. A szindikátus kívánsága alapján a pénzügyigazgatóság feliratot intézett a pénzügyminisztériumhoz, amelynek figyelmét felhívta a törvényszék fenti ítéletére és kérdést intézett az iránt, vajon az Arad-on és Arad megyében működő, mintegy háromszáz huskispáros beszüntetheti-e a forgalmiadó fizetését?

A pénzügyminisztérium válasza szerdán, a hó 18-ikán érkezett le Arad-ra és bizonyára általános meglepetést fog kelteni. A 403.493. számú március 12-ikén kelt pénzügyminisztériumi leirat ugyanis az alábbiakat tartalmazza:

„Válaszolva a pénzügyigazgatóságnak a mészáros- és hentesiparos-szindikátus beadványával kapcsolatos felíratára, értesítjük, hogy a mészárosok és hentesek a felvágottak és a nyersbőrök eladása után kötelesek megfizetni a forgalmiadót, mert erre a szakmára nem vonatkozik az adótörvény 9. paragrafusában foglalt az a kedvezmény, hogy azok a kisiparosok, akik hét munkásnál nem több vagy öt lóerősnél nem nagyobb géppel folytatják

működésüket, fel vannak mentve a forgalmiadó fizetése alól”.

A pénzügyi adminisztráció a leirat nyomán elhatározta, hogy a törvényszéktől bekéri a szóbanlévő elvjelentőségű ítélet hivatalos másolatát és annak felterjesztésével kapcsolatban ismételt kérdést intéz a minisztériumhoz: hogy az ilyen határozott bírósági állásfoglalás után is célszerű-e a forgalmiadót a jövőben is kérni a hentes és mészáros kisiparosoktól? Szakkörökben nagy érdeklődéssel várják a minisztérium újabb választát, mert valószínű, hogy a törvényszék kategórikus ítéletének elolvasása után a minisztérium forgalmiadó-ügyosztálya mégis a bíróság álláspontjára helyezkedik.

A Jegybank által elrendelt vizsgálat súlyos devizavisszaéléseket fedezett fel az exportnál és az importnál

A csalások miatt ügyészségi eljárások indultak meg — Újabb törvényekkel segítik elő a hitel állandósítását — Adót vonnak ki a bucaresti-i óriási méretű új bérházakra

A Banca Nationala bucaresti-i főintézeténél rövid idővel ezelőtt bizottság alakult, amely a jogügyi osztály főnökének irányítása mellett előkészíti azokat az új törvényeket, amelyek a hitellel fellendítését és egyensúlybantartását eredményeznék.

A bizottságon kívül azonban Constantinescu Mitica a Jegybank kormányzója is tovább folytatja a hitel és a pénzügyi helyzet megalapozására és a korrupció kiirtására irányuló eljárását.

A bankkormányzó, amióta csak elfoglalta pozícióját, állandóan személyesen ellenőrzi a Banca Nationala ellenőrző osztályát, amelynek többek között az export-import devizaforgalom kontrollálása is feladatai közé tartozik. Mivel ez az ellenőrző osztály nem működött precízen, a bankkormányzó, illetve a bank vezetősége több hivatalnokot eltávolított és akikre rábizonyítottak a súlyos szabálytalanságok, azokat másképpen is felelősségre vonják.

Egyébként a kormányzó a Jegybanknál élvez-

Nagy tavaszi országos vásár Pecica-n

Március 21-én, szombaton mindennemű állatvásár.
Március 22-én, vasárnap kirakodó vásár. 1838

— KEDVEZŐ IRÁNYBAN HALADNAK A ROMAN—MAGYAR KERESKEDELMI ÉS FIZETÉSI SZERZŐDÉSI TÁRGYALÁSOK. Bucarestből jelentik, hogy Budapestről odaérkezett hivatalos tudósítások szerint a magyar—román kereskedelmi és fizetési tárgyalások a legjobb irányban haladnak és a hét végéig valószínűleg létrejön a megállapodás. A bucaresti-i tárgyaló bizottság a Tatarescu-Lormány utasítására azt a kérést terjesztette elő, hogy a túllünk Magyarországra exportált és onnan esetleg tovább szállított árucikkéért Magyarország által inkasszálandó szabad devizákból megfelelő mennyiséget mi is kapjunk. E körül hosszabb eszmecsere fejlődött ki, de a megegyezés ennél a pontnál is várható.

— A cukorrépa új engros-ára. Bucarestből jelentik: A cukorrépatermelők és gyárosok a minisztérium közbenjöttével megállapodást kötöttek, amelynek értelmében a cukorrépa vagononkénti ára 5700 lei és 1 kő cukor.

zett tulmagas személyi járandóságokat is lecsökkentette és e téren maga járt elől jó példával, mert hivatalba lépésekor kevesebb fizetéssel is beérte, mint amennyit elődeik kaptak. A redukción következtében évente 30 millió leit takarít meg a Banca Nationala.

Constantinescu a Jegybankkal összeköttetésben lévő pénzügyintézetek helyzetét is tanulmányozta és bevezette azt az új rendszert, hogy

csak azokat támogatja, amelyek banküzletekkel foglalkoznak és üzletkörükből kizárták a beruházásokkal kapcsolatos és nagyon nehezen likvidálható kihitelezéseket. Az az elv, hogy a hitelösszegek rövid idő alatt visszakerüljenek a pénzügyintézetekhez, mert ez segíti elő a hitellel fejlődését.

A Banca Nationala vezetősége az ellenőrzés folyamán azt is megállapította, hogy az exporttal és importtal kapcsolatban rendkívül sok devizacsalást követtek el, amelyek miatt felhívták az ügyészségek figyelmét, mert ezután teljesen lehetetlenné akarják tenni az ilyen visszaéléseket. Ezért megszigorították az ellenőrzést a Jegybank központjánál.

A fent említett speciális bizottság behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel: hogyan lehetne megszilárdítani a hitelt, milyen eszközök szükségesek a kihitelezés biztosítására? Előkészítik az enyhén kényszerregezési törvény megszigorítását és a Junian-féle végrehajtási törvény hatályon kívül helyezését, mert ez a két törvényalkotás annakidején óriási adósságok érdekében készült, de nagyon megkárosította a hitelezőket.

Azzal a feltűnő jelenséggel is foglalkozott az a bizottság, hogy Bucarestben és a regát más nagyobb városokban többszáz lakást magukban foglaló órlási blokkházak épültek, amelyek után a tulajdonosok nem fizetnek földmivadót.

Ezért javasolják a kormánynak, hogy az ilyen óriási bérházakkal szemben szüntesse meg az adómentességet. Ha az építetők a sok milliárd lei építési összegeket nem vonták volna ki a pénzügyi forgalomból, úgy most sokkal élénkebb volna az üzleti élet, — állapította meg a bizottság és ehhez mérten készíti elő az új törvényeket a hitel fellendítése céljából.

Társasutazás Bécsbe és Budapestre

AZ EUROPA ORGANIZATIE NATIONALA ROMANA rendezésében

április hó 10-től 16-ig.

Részvételi díj: közös utlevéllel Budapestre és vissza Lei 1450.—
egyéni utlevéllel Budapestre „ 930.—
egyéni utlevéllel Bécsbe „ 2650.—

Közös utlevélhez szükséges okmányok:

személyazonossági igazolvány,
állampolgársági bizonyítvány hiteles másolata,
férfiaknak a Cercul Recrutare igazolványa.
3 darab láttamozott fénykép.

Jelentkezés
prospektus

Aradi Közlöny főkialadóhivatalában
Bulevardul Regele Ferdinand 4.
és Sándor Ferenc könyvkereskedésében.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Városi telkek értékesítése útján kívánják modernizálni a vágóhidat

— Egymilliós évi szubvenciót biztosítanak a vágóhídi költségek részére —
Bica dr. vágóhídi állatorvos előterjesztéseit lelkesedéssel tette magáévá a városvezetés

Exportvágóhid létesítésére kapott ajánlatot dr. Cotioiu Romulus interimárbizottsági elnök

Az Aradi Közlöny több ízben is részletesen ismertette a városi vágóhid modernizálási terveit, amelyek Beck timisoarai nyugalmazott vágóhídi igazgató szakszerű utmutatásai, továbbá Bica dr. személyes tanulmányutjai alapján készültek el. Az átmodernizálás terveit Arad város vezetősége tüzetesen tárgyalta meg az interimárbizottság szerda délelőtti ülésén, megállapítva, hogy az átépítési költségek 6—8 millió lejes költségeinek fedezésére a vágóhídi alapokból máris 1 millió 700.000 lei áll rendelkezésre, azonfelül évi egymillió lei, amelyet a város évi szubvencióként ad. Vicas Iuliu dr. felvetette azt az ötletet, hogy a város kölcsön útján fedezze a szükséges kiadásokat, míg a többség inkább azt a módot látja célravezetőnek, hogy városi tel-

kek értékesítése útján fedezzék a kiadásokat, amelyek egyébként dr. Cotioiu Romulus véleménye szerint is, pár éven belül kifizetődnek. Cotioiu dr. egyébként azzal a bejelentéssel szolgált, hogy egy vállalkozói csoport ajánlatot tett a városnak külön exportvágóhid berendezésére s az ajánlatra még vissza fognak térni.

A városvezetés elvben kimondotta, hogy a legsürgősebben utasítja az illetékes ügyosztályokat a modernizálással kapcsolatos számítások elvégzésére, amelyet dr. Ioan Bica, Tripa Ioan vízüzemigazgató és Muresan Ioan városi főmérnök irányítanak. Együttal a város a belügyminisztériumot fogja megkeresni a telekeladásokkal kapcsolatos hozzájárulás érdekében.

— MÁRCIUSBAN ÉS ÁPRILISBAN VALÓSZÍNŰLEG VIDÉKEN IS HAMARABB FIZETIK AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐK ÉS NYUGDIJASOK ILLETMÉNYEIT. Lapunk szerdai számában jelentettük, hogy öfelsege már aláírta a márciusi nyugdíjakról és fizetésekről szóló rendeletet és remélhetőleg most nemcsak Bucurestiben, hanem a vidéki városokban is jóval a hónap vége előtt kifizetik a személyi járandóságokat. Ez alkalomból azt a magánforrásból származó értesülésünket is közöljük, hogy áprilisban már a hónap első felében kintalják a nyugdíjakat és a fizetéseket, mert a husvéti ünnepek április 12—13—14-re esnek és épügy, mint karácsony előtt, most is bizonyára gondoskodnak felsőbb helyen, hogy az állam jelenlegi és volt alkalmazottjai a nekik törvényesen járó illetményeket korábban megkapják és az ünnepek előtt vásárolhassanak. Arad város és Arad-vármegye vezetősége teljes megértéssel mindig gondoskodik arról, hogy nyugdíjasai és tisztviselői minden hónap 2-án előre megkaphassák illetményeiket, ahogy azt a törvény előírja.

— Áprilisban az állam kifizeti a régi utánvételi összegeket. Amint már jelentettük, a CFR március 1-én új utánvételezési rendszert vezetett be az áruszállítványoknál. Ugyanis az állami csekkpénztár magára vállalta az utánvételi díjaknak a feladó részére való behajtását és kifizetését. A CFR most felhívta az összes állomási pénztárakat, hogy március 31-ig küldjenek kimutatást a március 1-e előtti rendszer alapján még be nem haitott vagy ki nem fizetett utánvételezésekről. Mivel ezek a kimutatások beérkeznek, a CFR vezérigazgatósága azonnal megkezdi a hátralékos utánvételi összegeknek a régi szabályok alapján leendő kifizetését, amelyeket a feladó állomások gyűjtőpénztárai fognak kifizetni április folyamán. Az április 30-ig kifizetésre nem került utánvétek szelvényeit a CFR ellenőrzési igazgatóságánál kell kifizetés végett benyújtani. Azt is közlik, hogy az 1933. január 1-e előtről származó utánvéteket nem fogják kifizetni. Az 1933., 1934. és 1935-ből elmaradt utánvételi összegeket is csak az esetben fizetik ki, ha a feladó, illetve a kezdeményezett kérvényt nyújt be a feladó állomás útján és a fuvarlevél másodpéldányát mellékelve, kéri a CFR ellenőrzési igazgatóságától az igényelt összeg kifizetését.

— A „Consum” új száma a hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a következő főbb cikkekben számol be: Újabb kedvezményekkel segíti elő a kormány az állami üzemek illegális versenyt a magánvállalatokkal szemben. Ipari nyersanyagok exportját betiltotta a kormány. Az adórögzítés kiterjesztését tervezi a kormány. A banktörvényt módosító javaslat a már működő bankok alaptőkeminimumát a jelenlegi részvénytőke összegében állapítja meg. Kérien mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Ha óvszer — akkor legyen „OLLA” GUM...? „OLLA” a világmárka.

— Újabb tanácskozás a belső gyárpár megszervezésével kapcsolatban háboru vagy mozgósítás esetére. Mint Bucurestiből jelentik, Costinescu kereskedelmi és ipariügyi miniszter elnöklte alatt tegnap tartotta meg második ülését az a bizottság, amely a belső gyárpár megszervezésével foglalkozik háboru vagy mozgósítás esetére. Az ülésen Bratianu Dinu, a kormánypárt elnöke is megjelent. A bizottság kimondta, hogy szakmák szerint kell tanulmányozni a gyárpár teljesítőképességét és az ezt feltüntető táblázatokat a legsürgősebben kell összeállítani. E célból több bizottságot küldenek ki, amelyek iparáganként fogják összeállítani a táblázatokat. A szervezés munkája más irányban is tovább folyik.

— Kétszázmillió lei értékű devizával emelkedett a követelésünk Ausztriával szemben. Bucurestiből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt 400 millió lei értékű devizakövetelésünk volt Ausztriával szemben és a külkereskedelmi hivatal akkor elrendelte, hogy minden nehézség nélkül meg kell adni a devizaátutalási láttamozást azoknak, akik fizetéseket akarnak teljesíteni ausztriai kötelezettségeik teljesítése végett. Most hivatalos helyről azt jelentik, hogy a 400 millió lei értékű diszponibilitás újabban 200 millió leiel nőtt, tehát ennek megfelelő új transzfer-vizumokat ad a külkereskedelmi hivatal, a jelentkezés sorrendjében.

A gyönyörű HAPAG-Földközi-tengeri utazások 1936.

megkezdődtek:

Második Keleti-utazás (Egyiptom, Palesztina, Görögország) április 5. — 26.

Hapag-Fekete-tengeri utazás (Athen, Istanbul, Constanta, Oroszország, Olaszország) április 25. — május 14.

Földközi-tengeri, Atlanti-szigeteki és Angliai utazás (Spanyolország, Kanári szigetek, Wight stb.) május 16. — június 4.

Rendezti a „MILWAUKEE” kékutazási hajó. Nyújtja a legnagyobb kényelmet, elsőrendű konyha és kiszolgálás, olcsó részvételi díjak mellett.

Jelentkezni lehet és prospektust ad:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S.A.R. képviselője:

KÜNSTLER

Vizum és Utazási Iroda Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon 86. 461

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Óvás! Feleségemtől, szül. Mészáros Katalintól különváltan élek, érte semmi néven nevezendő felelősséget nem vállalok.

1829 Acs József borbély, Zimandul-Nou.

Özv. Lautner Mátyásné szül. Eckstein Irén mint mélyen sujtott hitves és gyermeke Páll Jenőné sz. Lautner Vilma, a nagy csapástól megtörve, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva úgy a maguk, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében megtört szívvel tudatják, a felejthetetlen jó férj, édesapa, nagyapa, após, vő, testvér, rokon és jóbarát

Lautner Mátyás

nyug. iskola-igazgató és evangélikus kántor f. évi március hó 17-én, életének 62-ik, boldog házasságának 36-ik évében hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai f. hó 19-én d. u. 4 órakor fognak az evangélikus templomból az evangélikus egyház szertartásai szerint a helybeli felső-temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1936. március hó 17. 1331

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Lautner János, Lautner József, fivérei, özv. Eckstein Györgyné, anyósa, Páll Jenő, veje, Páll Márta, Páll Zoltán, unokái, ugyyszintén az összes rokonok és jóismerősök nevében is.

„PIETATEA” intreprindere de pompe funebre Arad, Strada Eminescu 30.

Az Arad-i Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség mély fájdalommal tudatja, hogy hűséges igazgató-tanítóját és kántorát,

Lautner Mátyás urat,

az élet és halál Ura, hosszú és kínos betegség után folyó évi március hó 17-én elszólította a földi élet küzdőteréről.

A kiszüneteltnek hült tetemét folyó hó 19-én, délután 4 órai kezdettel fogjuk az ágostai hitvallású evangélikus egyházközség templomában tartandó gyászszertartás után a felső temetőben levő családi sírkertben nyugalomra helyezni.

Kísérje az eltávozót az egyházközség hálála!

Az mindenek Ura adjon neki nyugalmat a sírban, lelkének pedig örök üdvösséget!

Arad-on, 1936. március 18-án.

Az Arad-i Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség.

Köszönetnyilvánítás

Drága jó Feleségem és Anyánk

Saiovics Sámuelné

elhalálózása alkalmával kifejtett részvéteket az összes ismerősök és jóbarátok részéről, melyet szívmarcangoló nagy fájdalommat enyhíteni igyekeztek, hálásan köszönjük.

1838 Saiovics Sámuel és gyermekei.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Bírságot rótt ki a pénzügyigazgatóság az engelsbrunni malomügyben

A törvényszék folyosóján kézbesítették az arad-megyei malomtulajdonosnak a bírságot a jegyzőkönyvet

Beszámoltunk arról a vizsgálatról, amely a Wagner József tulajdonát képező engelsbrunni malom ellen indult azzal az indoklással, hogy a malom adózatlan lisztet szállított. Az ügyből kifolyólag letartóztatták annakidején a mulomtulajdonost, valamint *Bisztrai* pénzügyi tisztviselőt, a törvényszék azonban mindkettőt szabadlábra helyezte és leszögezte, hogy a letartóztatásra nem volt semmi ok. A bünyügyi vizsgálat azonban tovább folyt és szerdán délelőtt *Hutiu Marcu* vizsgálóbíró, az elsőszámu kabinet vezetője kihallgatta úgy *Wagner*t, mint *Bisztrai*t, akik ismétellen leszögezték, hogy az engelsbrunni malomnál semmiféle visszaélés nem történt. Kimutatták, hogy az elmúlt év július 1-től 1936. január 10-ig a Wagner-malom nem kevesebb, mint másfél millió lei forgalmi adót fizetett be. Olyan lisztmennyiség után, amely a malom teljesítőképességének maximumát jelenti.

Amíg az érdekelték a vizsgálóbíró előtt folyosón várakoztak, az aradi pénzügyigazgatóság közegei jegyzőkönyvet kézbesítettek ki *Wagner*nek. Ebben a pénzügyigazgatóság 30 ezer lei bírsággal sújtotta, azon a címen, hogy az elmúlt év decemberében negyven zsák lisztet adózatlanul szállított el a malomból. A malomtulajdonos természetesen fellebbezést jelent be a szerinte indokolatlan bírság ellen.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 19.

Bucuresti, 13.30: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 17: Gy. o. 18: Jonescu-Gaina Gica zenekara. 20: Hírek. 20.15: Badescu Konstanca énekel. 20.45: Új lemezek. 21.15: A

filharmonikusok hangversenye az Atheneumból. Szünetben: Sport. Szórak. lemezek. 23.45: Hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Drágakövek kalandos utjai. Irta és felolvassa Szentgyörgyi Elvira. 11.45: A felhők és a költők. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás jelentés. 14.30: Klebelsberg Mária énekel, Szemlér Ist-

ván hegedül (zongorakisérettel.) 15.40: Hírek. 17.15: A háztartásról. Vízvári Mariska előadása. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás. 18.30: A Mándits jazzzenekar műsora. 19: A jövő évezed regénye. 19.30: Hanglemezek. 20.10: A rádió külügyi negyedórása. 20.25: Hanglemezek. 21.10: A Király Színház operettelőadása a stúdióban. Az utolsó Verébély-lány. Operett 3 felvonásban. 23.25: Hírek, időjárásjelentés. 23.45: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek. — Budapest II. 18—20: A Pázmány Egyesület műsora. 20.40—21.05: Bujdosó igricek. 21.10—22: Hanglemezek. 22.05—22.25: Hírek. — Bécs, 8.25: Lemezek. 12.30: Parasztzene lemezek. 13: Szórakoztató zene. 14.45: Reinmark bariton lemezei. 17: Hírek. Bécsi lemezek. 17.30: Lett dalok. 18.35: Herz Lili zongorázik. 20.40: Salocucci: Szimfonia. 23.20: Rádiózenekar. 0.55: Táncczene. — Belgrád, 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 18: Petrovics Tódor énekel. 20.50: Lemezek. 21: Händel hangverseny. 22.30: Dalest. 23.20—24: Rádiózenekar. — Milánó. 18.15: Énekverseny. 20: Hírek idegen nyelveken. 21.35: Kis énekar. 22: Rendőrzene. 23: Hírek. 23.15—0.30: Táncczene. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 18.35: Lemez. 18.40: Magyar műsor. 19.35: Lemezek. 19.45: Prága. 20.30: Fuvószene. 21.05: Novákdalok. 21.55: Prága. 23.30—24: Brno.

PÉNTEK, MÁRCIUS 20.

Bucuresti, 11.30: Hírek. Lemezek. 13.15: Sport. 13.30: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 18:

Marcu zenekar. 19: Felolvasás. 19.15: Marcu zenekar. 20 Hírek. 20.15: Felolv. 20.35: Közv. az operaházról. 23.45: Hírek. 24—1.30: Román táncok magyarul. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Időszerű szemle. (Felolvasás.) 11.45: Hírségi közlemények. (Felolvasás.) 12: Kossuth-szobor leleplezési ünnepség. Közvetítés Torinóból. 13: Déli harangszó. 13.05: Kerényi György énekel (zongorakisérettel.) 13.40: Hírek. 14—15.20: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 14.20: Pontos időjelzés. 15.40: Hírek. 16.30: Közvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról. 17.15: A rádió diákférfája. 17.45: Hírek. 18: Kossuth halála és a magyar országgyűlés. 18.30: Horváth Rezső és cigányzenekara. Közben 19.10: Sportközlemények. 20: A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület kulturstíjének közvetítése. 21.10: Nagy Endre csevegése. 21.40: Szimfonikus Zenekar. Szünetben kb. 22.40: Hírek. Majd jazzzenekar műsora Sebő Miklós ének. számaival. 0.30: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek. — Budapest II. 19.25—19.50: Gyorsírótanfolyam. 20.30—20.55: Berzsényi négy napja Pest-Budán. 21.50—22.50: Hanglemezek. 23—23.20: Hírek. — Bécs, 8.25: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 15: Arrau zong. művész lemezei. 20.30: Bárzene. 21: Beethoven: VI. szimfonia. 21.45: Szórakoztató zene. 23.10: Rokyta Erika szoprán estje. 0.15: Lemezek. — Belgrád 12: Rádiózenekar. 13: Lemezek. 14.15: Mokranjac János csellózik. 17.30: Lemezek. 19: Táncczene. 20.50: Népdalok. 21.20: Rádiózenekar.

J. KREBSZ

Tavaszi ruhákat, kabátokat legszebben, legolcsóbban fest, mos, vegyileg tisztít. — Zománctányú gallérokat készít. Telap: Bul. Rev. Ferd. 51. — Fiókület: Str. Eminescu 1.

APRÓ HIRDETESEK.

LEVELEZÉS

„Pestikisleány” jelígre a tiókkladóban, „Anita” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában levél van.

ALKALMAZÁS

Jólfőző szakácsnő, április 1-re jó bizonyi ványokkal felvétetik. Cim a kiadóban.

Központi fűtéshez értő lakatos, fiatal házaspár, házme-terti állást keres Arad-ra, vagy Timisoarara. Cim a kiadóhivatalba. 1302

Fűszer- és esemegekereskedőség, perlekt román, április 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 1841

Román vagy románul is tudó jó mindenek szakácsnőt azonnali belépésre keresek. Bulevardul Carol 65.

Papir, festék és drogueria szakmában bevezetett utazót fix es jutalébra feveszek. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalba kérek.

Helybelli magáncég keres irodai teendőben jártas, kitogástalanul gépirő tisztviselőt, vagy tisztviselőnt. Kielegítő német nyelvtudás fontos. Magyar-német gyorsíró előnyben. Ajánlatokat referenciák megjelölésével „Perlekt” gépirő jelígre a kiadóhivatalba. 1328

LAKÁS

Str. Goldis 18. sz. házban ötszobás lakás kiadó. Érdeklődni Str. Lee Barna 2. szám. 1822

MODERN háromszobás földszintes lakás május 1-re kiadó Str. Popa Gheorge 3. 1818

Négyszobás

Komfortos lakás erkélyvel kiadó május elsőjére. volt Földes palota. II. emelet. 1316

Négyszobás földszinti lakás azonnaira vagy május 1-re kiadó. Str. Greceanu 9. szám. 1339

Garson lakás 2 szoba, e észoba, fűdőszoza ujonnan les.vo, butorozava vagy anélkül, kiadó. Str. Greceanu 9., I. em. Ujvanott 2 szobás földszinti lakás május 1-re kiadó. 1340

VÉTEL ÉS ELADÁS

LISZKA kávéjának jóságáról és olcsóságáról Ön is meggyőződhet! P. Catedra-lei 1. 1265

Jókarban levő ebédlő eladó. Bulev Dragalina 2., földszint, d. u. 3—5-ig. 1309

Épületfa, mész, cement, cserep, téglá előnyösen és kedvező feltételekkel beszerzhető a Farkas-fatelepen, Calea A. Vlaicu 135. 1322

Minden minőségű és méretű **szőlőkaró** jutányosan beszerezhető: 1216 **Szabó Imrénél, Lipova**

INGATLAN

Háztelek a telváros legjobb helyén e.adó. Cim a kiadóhivatalban. 1399

ÖZLETEK

Raktárnak vagy műhelynek alkalmas **pinchehelyiség** kiadó, Str. A. Gavra No. 20. 1830

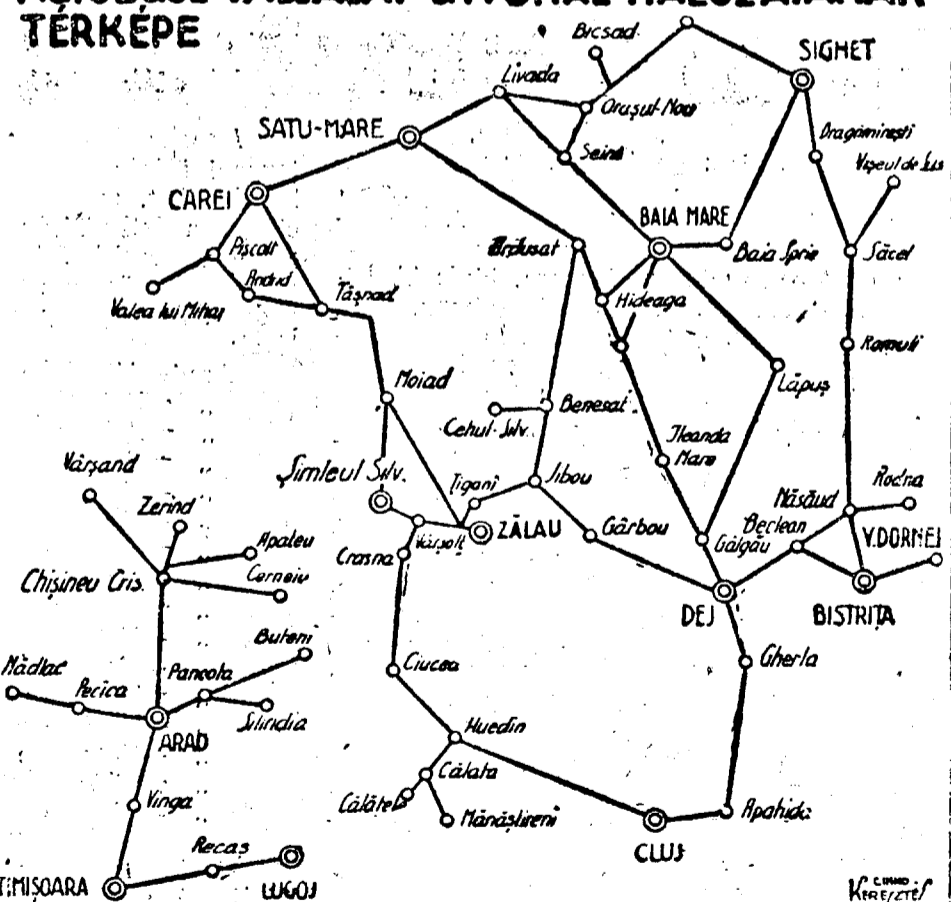
KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban olcsón beraktározható lakásberendezések, eladást is vállalok. Str. Moise Nicoara 9—11. Eladó perzsa, futószőnyeg, rézgyász, villanyosillár. 1337

HARTA REJTELEI AUTOBUSELOR

S. A. MERA & COMP.
AUTÓBUSZ VÁLLALAT ÚTVONAL HÁLÓZATÁNAK TÉRKÉPE

Kényelmes utazás. Gyors és pontos közlekedés. Mérsékelt viteldij.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgálnak a vállalat jegyirodái:

Arad, telefon: 99, 427 és 477 | Timisoara, telefon: 508
Cluj, telefon: 155 és 333 | Baia-Mare, telefon: 66
Zalau, telefon: 99 | Satu-Mare, telefon: 99

Indul Arad-ról a „Városi Kávéház” és a „Fekete Bárány” előtti autóbussz állomástól. Indul Timisoara-ról a Kadet-iskola előtti autóbussz állomástól. Indul Cluj-ról a Főposta melletti autóbussz állomástól.